PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XIX. Št. 216 (5591) | TRST, četrtek 12. septembra 1963

ŠTEVILNI UKREPI NA VČERAJŠNJI SEJI MINISTRSKEGA SVETA

Vsedržavna proslava 20-letnice odpora Uskladitev zakonikov z načeli ustave

Izjava vlade v zvezi z zaostritvijo odnosov med Italijo in Avstrijo - Ukrepi v okviru akcije proti mafiji - 30 milijard za podporo izvoza, 4 milijarde za znanstveno raziskovanje - Zaupnica vladi levega centra na Siciliji - Moro o nujnosti obsežnega programa nove vlade levega centra s sodelovanjem socialistov

RIM, 11. — Po poročilu zunanjega ministra Piccionija o vplivu nedavnih dogodkov v bocenski pokrajini na odnose med Italijo in Avstrijo, je vlada sklenila poslati avstrijski vladi protest zaradi «nesprejemljivih avstrijskih uradnih izjav in stališč, ki prikazujejo dejstva z namernim pačenjem, tako kar zadeva razpravo v Tridentu, kakor glede odložitve sestanka med italijanskim in avstrijskim zunanjim ministrom... Avstrija, ki ni nudila svojega sodelovanja pri iskanju in kaznovanju odgovornih za teroristične napade, pa je z novimi govorniškimi manifestacijami odgovornih oseb močno povečala napetost. Italijanska vlada — ob popolnem spoštovanju avtonomije in neodvisnosti sodstva — obžaluje in odklanja neutemeljena zatrjevanja in nedopustne sodbe o italijanskem sodstvu. Taka zatrjevanja in sodbe, ki jih moramo odločno zavrniti, ker niso v skladu z državno vrhovnostjo, morejo le močno škodovati poravnavi spora med obema deželama, ker podžigajo skrajneže in opogumljajo zločince, medtem ko je potrebno, da vse strani dajo dokaz največjega čuta za ravnotežje in odgovornost. Vsekakor pa se italijanska vlada ne bo pustila odvrniti od stališča, ki mu je bila vedno zvesta, da lojalno olajša rešitev, toda pričakuje, da bo avstrijska vlada zavzela enako stališče; hkrati pa namerava najodločneje zatreti terorizem...»

Ministrski svet je sklenil dati pobudo za vsedržavno proslavo 20-letnice odporniškega gibanja. V ta namen bodo imenovali ustrezen odbor, hkrati pa bodo sprejeli zakonske ukrepe in druge pobude, da bi dali tem proslavam največji poudarek.

Ministri so nadalje odobrili zakonski osnutek, ki pooblašča vlado da izda nove zakonike. Gre namreč za reformo vseh zakonikov, da bi «temeljne zakone države prilagodili novim načelom, ki jih vsebuje ustava, hkrati pa da bi jih prilagodili «političnemu, gospodarskemu in socialnemu razvoju dežele in da bi ustrezali konkretnim potrebam našega časa». Pri tem delu bodo vladi pomagale posebne komisije, v katerih bodo zastopani parlamentarci, sodniki, univerzitetni profesorji, odvetniki in predstavniki sindikatov in delodajalcev. Pooblastilo velja za dobo štirih let, vendar pa bodo mogli izdati zakonike tudi ločeno, zlasti v zvezi z nujnosto, da se pospeši poslovanje sodstva.

Na predlog ministra za pravosodje je ministrski svet sprejel zakonski osnutek, ki vsebuje nove določbe za preganjanje posebnih oblik kaznivih dejanj na Siciliji, in to v okviru predlogov, ki jih dala parlamentarna preiskovalna komisija o pojavu mafije na tem otoku.

Svetu za znanstveno raziskovanje je vlada dala 4 milijarde lir, 30 milijard pa so dali na razpolago za povrnitev davka na promet na izvozno blago, da bi tako podprli izvoz; dve milijardi na leto za dobo 15 let pa bo država prispevala za izplačevanje obresti, ki jih predvideva 21. člen zakona št. 635 od 5. julija 1961. Na predlog notranjega ministra pa je ministrski svet odobril zakonski osnutek, s katerim se povečajo prejemki karabinjerjem, finančnim stražnikom, policijskim agentom, kaznilniškim čuvajem, gasilcem in gozdarjem.

Poslanska zbornica je danes nadaljevala razpravo o proračunu pravosodnega ministrstva, hkrati pa je odobrila v prvem čitanju ustavni zakon o ustanovitvi nove dežele Molise in ukrep za kritje izdatkov za povišanje pokojnik bivšim državnim nameščencem; ustrezni zakonski osnutek je danes odobrila soglasno parlamentarna komisija za finance in zaklad. Osnutek bodo sedaj dostavili senatu, ki ga bo odobril dokončno, nakar bo objavljen v Uradnem listu. Smatrajo, da bodo povišane pokojnine začeli izplačevati že v tem mesecu. Gre za 30 odst. povišanje pokojnin, ki stopi v veljavo s 1. julijem letos.

Med današnjo razpravo v poslanski zbornici je poslanec Romeo govoril o posledicah zakona Merlin, s katerim so ukinili javne hiše. S tem v zvezi je monarhist Cuttitta zahteval, naj bi upoštevali njegov predlog, da se ta zakon ukine zaradi «resno zaskrbljujočih učinkov zdravstvenega in moralnega značaja, ki so se pojavili po njegovem uveljavljenju».

Deželna skupščina na Siciliji je danes izglasovala zaupnico vladi levega centra, ki ji predseduje demokristjan D'Angelo; za vlado je glasovalo 49 poslancev (KD, PSI, PSDI in PRI), proti pa 32 deželnih poslancev (KPI, PLI, PD IUM in MSI). Predsednik skupščine, demokristjan Lanza, se je vzdržal.

Predsednik republike Segni je danes sprejel predsednika vlade Leoneja in finančnega ministra Martinellija. Tajnik PRI Reale se je razgovarjal danes na Monteciteriju z namestnikom tajnika KD Salizzonijem, član vodstva KD Salvi pa je imel razgovor s socialističnim poslancem Cattanijem, ki je član vodstva PSI.

Politični tajnik KD Moro je napisal članek za ilustrirani tednik «Oggi», v katerem se zadržuje obširno na nujnosti politike levega centra in sodelovanja med katoličani in socialisti ter poudarja med drugim, da pri tem ne gre za «zvijačno uporabo (in zato deformacijo) socialistične stranke, ampak za želelen in sedaj mogoč prispevek delavske stranke». Moro podčrtava, da za tako politiko ni moč zamenjati socialistične stranke z liberalno stranko, kajti «politika široke demokratične in ljudske mobilizacije ne more računati s prispevkom liberalne stranke, ampak mora računati, razen s silami demokratične levice, s socialistično stranko, utrjeno v svoji avtonomiji in nevezano na komunistično stranko». Moro dodaja, da KD misli in upa, da bo po kongresu socialistične stranke prišlo do organskega sodelovanja med strankami levega centra in da bodo socialisti prevzeli neposredno odgovornost v novi vladi, ki bo morala sprejeti obsežen program za «zgraditev demokratične države; za primerno prisotnost in politično pobudo delavcev; za modernizacijo strukture in uprave države; za prilagoditev socialnega skrbstva; za razvoj in modernizacijo šolstva; za popolno razširitev temeljnih socialnih služnosti; za načrten in skladen razvoj gospodarstva, ob spoštovanju nenadomestljive zasebne in javne pobude». Moro poudarja na koncu, da mora biti večina levega centra povsem avtonomna, predvsem nasproti KPI.

Priprave v Milanu na protestno stavko

MILAN, 11. — Pokrajinska tajništva CGIL, CISL in UIL so se sporazumela o podrobnostih za stavko proti zvišanju najemnin, ki bo 23. septembra v Milanu in v milanski pokrajini.

Sklenjeno je bilo, da bodo delavci prekinili delo od 14. do 18. ure, razen nameščencev pri telefonskih centralah, v bolnišnicah, plinarnah, elektrarnah ter gasilcev in mestnih stražarjev.

Kar se tiče delavcev, nameščenih pri nepretrgani proizvodnji in v tekstilni industriji, se bodo še posebej sporazumeli s sindikati posameznih strok, ki se bodo prilagodili urnikom, ki so določeni za stavko.

V Milanu se bodo stavkajoči zbrali na petih trgih in bodo nato šli v sprevodih na Stolni trg, kjer bodo govorili tajniki vseh treh sindikalnih organizacij.

NOVI DELHI, 11. — Indijska vlada je odpovedala zgraditev jeklarne v Bokaru z ameriško pomočjo. To je davi sporočil v parlamentu minister za težko industrijo. Pripomnil je, da je ameriški kongres izključil Bokaro iz sovjega programa pomoči, a da se indijska vlada ni odrekla svojemu načrtu in se bo zaradi tega obrnila na industrijo raznih držav za zgraditev te jeklarne.

Danes začne v Beogradu zasedati konferenca Medparlamentarne zveze

Udeležence konference bo pozdravil predsednik Tito, zatem pa bodo prebrali poslanico U Tanta - Nadaljevanje razgovorov med maršalom Titom in J. Kadarjem

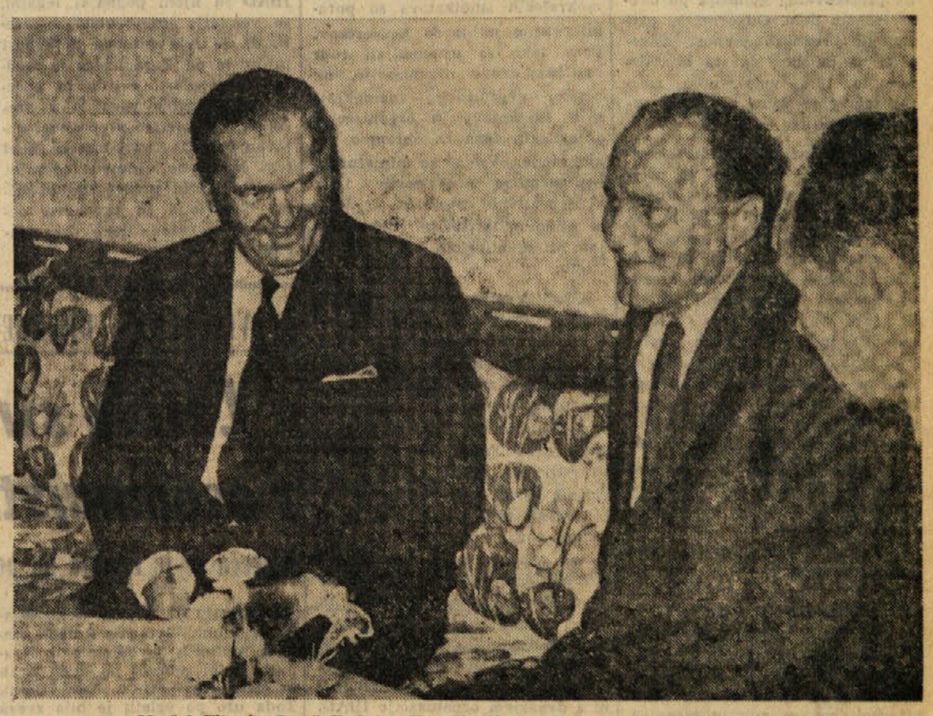

Maršal Tito in Janoš Kadar v Karadjordjevu takoj po prihodu Kadarja v Beograd

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 11. — V veliki dvorani zvezne skupščine se bo jutri začela 52. konferenca Medparlamentarne zveze, katere se bo udeležilo okrog 60 delegacij z vseh celin.

Na otvoritveni slovesni seji konference, ki bo po številu udeležencev kot po dnevnem redu zelo važna, bo udeležence konference pozdravil predsednik republike maršal Tito. Zatem bodo prebrali poslanico generalnega tajnika OZN U Tanta. Udeležence konference bosta prav tako pozdravila predsednik jugoslovanske skupine dr. Joža Vilfan in predsednik sveta Medparlamentarne zveze Ranieri Mazzilli.

Konferenca bo začela svoje delo z izvolitvijo predsednika in podpredsednika. Za predsednika bo po tradiciji izvoljen eden izmed članov nacionalne skupine države organizatorke konference, verjetno dr. Jože Vilfan. Zatem se bo pričela dvodnevna razprava o poročilu generalnega tajnika Medparlamentarne zveze.

Na plenarni seji konference, ki bo trajala do 20. septembra, bodo razpravljali o razvoju na svetu, o vesoljskem pravu, rasni diskriminaciji, ohranitvi miru in drugih vprašanjih in sprejeli ustrezne resolucije. Med konferenco bodo tudi sestanki sveta Medparlamentarne zveze, tajnikov nacionalnih skupin in generalnih tajnikov parlamenta. Poleg tega bodo zasedale komisije za posebna vprašanja.

Svet Medparlamentarne zveze bo, kot je bilo sporočeno na današnji tiskovni konferenci, predlagal konferenci, naj izrazi solidarnost z narodi Jugoslavije ob nesreči, ki je doletela Skopje. Predlagali bodo tudi, naj konferenca imenuje posebno delegacijo, v kateri bo po en zastopnik vsake države udeleženke, ki bo obiskala Skoplje in poročala konferenci o rezultatu svojega obiska. Na konferenci bo, kot se poroča, prav tako predložena resolucija, ki bo članicam Medparlamentarne zveze naložila moralno obveznost, da se v svojih državah zavzemajo za vsestransko pomoč Skopju.

Predsednik Tito in predsednik madžarske vlade Janoš Kadar sta s svojimi sodelavci nadaljevala razgovore. Poleg obojestranske izmenjave izkušenj so si podrobno izmenjali misli o odnosih med obema državama in o perspektivah in možnostih za nadaljnjo vsestransko krepitev in razširitev madžarsko-jugoslovanskih odnosov. Ugotovili so, da se ti odnosi uspešno razvijajo. Posebno pozornost so posvetili gospodarskemu sodelovanju Jugoslavije in Madžarske.

Predsednik Tito in Janoš Kadar in njuni sodelavci so na današnjem sestanku pretresli tudi najvažnejša mednarodna vprašanja in aktualna vprašanja mednarodnega delavskega gibanja.

Snoči je predsednik republike maršal Tito priredil večerjo v čast Janošu Kadru, katere so se udeležili tudi člani spremstva madžarskega ministrskega predsednika in jugoslovanski visoki funkcionarji. Med večerjo sta Tito in Kadar izmenjala zdravici, v katerih sta poudarila pomen prijateljskih odnosov med obema državama v interesu borbe za miroljubno sožitje in socializem.

B. B.

PARIZ, 11. — Predsednik laoške vlade Suvana Fuma je izjavil, da bo jutri poročal predsedniku francoske republike o položaju v Laosu, ker je Francija med podpisnicami ženevskih sporazumov.

Nov napad Diemove vojske na višje šole v Sajgonu

Študentje nadaljujejo protestne stavke - «Times of Vietnam» piše o «novih načrtih mednarodnih avanturistov»

SAJGON, 11. — Vojaki so danes ponovno zasedli višje šole v Sajgonu, ker so študentje začeli stavkati in so uprizorili številne demonstracije proti vladi. Prišlo je do številnih incidentov in spopadov. Vojaki so študente izgnali iz šol, nekatere šole pa so samo obkolili.

Od sobote dalje so v Sajgonu aretirali veliko število študentov, od katerih jih policija zadržuje še nad dva tisoč.

Sajgonski list «Times of Vietnam» objavlja danes članek, v katerem pravi, da se «mednarodni avanturisti pripravljajo na svojo drugo rundo». List pravi, da je glavni tajnik opozicijske stranke «Dai Viet» Ngujen Ton Hoan obvestil svoje sodelavce v tujini, naj pripravijo načrte v ta namen. List pravi dalje, da je Hoan obvestil «svojo pariško mrežo», da nekateri ameriški uradni krogi proučujejo možnost organiziranja «gibanja nacionalistične gverile» v Južnem Vietnamu, ki bi ga sestavljali vojaški ubežniki, ki nasprotujejo sedanjemu režimu. Hoan je mnenja, da so ameriški krogi prepričani, da bi jim to omogočilo povzročiti v južnovietnamski vojski razkol in s tem ošibiti Diemovo vlado.

Kreisky bo govoril v OZN o Južni Tirolski

DUNAJ, 11. — Avstrijski zunanji minister Kreisky in podtajnik Steiner bosta verjetno odpotovala 23. septembra v New York, da se udeležita zasedanja glavne skupščine OZN. Minister Kreisky bo govoril na skupščini 26. septembra..

Tiskovna agencija APA pravi v zvezi s tem med drugim: «Vprašanje Južne Tirolske ne bo predstavljalo formalne točke dnevnega reda, temveč bo avstrijski zunanji minister Kreisky v okviru splošne debate, prav tako, kakor pred enim letom, obširno obrazložil avstrijsko stališče do sedanjega stanja južnotirolskega vprašanja, zlasti v zvezi z nedavnimi dogodki».

Avstrijsko delegacijo bodo sestavljali, kakor v prejšnjih letih, trije poslanci: Toncic za ljudsko stranko, Czernetz za socialistično stranko in Mahnert za opozicijsko skrajno desničarsko stranko svobode.

Na Južnem Tirolskem je bilo preteklo noč relativno mirno. Slišalo se je samo streljanje. Neznanci so metali kamenje na vojake ob železniški progi blizu kraja Mara. Vojaki so odgovorili s streljanjem.

Blizu Merana so našli v bližini električne centrale 74 nabojev za možnarje.

V Genovi so v prtljažnem oddelku na postaji Principe našli kovček poln plastičnega eksploziva, ki je bil povezan s sprožilcem na uro. Ni prišlo do eksplozije, ker so se baterije predčasno izpraznile. Zraven kovčka je bil tudi vrč bencina. Kovček je bil oddan na postaji 27. aprila in so ga odprli med pregledovanjem nedvignjene prtljage.

V nedeljo se je v Brnu začel peti mednarodni sejem mehanike, ki bo odprt do 22. septembra. Na sejmu sodelujejo glavne države Vzhoda in Zahoda od Sovjetske zveze do ZDA, od Velike Britanije do Francije, obe nemški državi, od Japonske do ZAR in številne druge. ČSSR razstavlja številne novosti iz raznih vej mehanike in kemije.

Med italijanskimi podjetji so zastopana FIAT, Montecatini, Olivetti, Innocenti, Ignis, Finmeccanica itd.

Danes je na sejmu italijanski dan. Navzoč bo minister za zunanjo trgovino senator Trabucchi, ki se bo v Pragi sestal tudi s češkoslovaškim ministrom za zunanjo trgovino.

Kennedyjevo pismo senatu s pozivom naj ratificira moskovsko pogodbo

Ameriški predsednik bo verjetno govoril na prvi seji glavne skupščine OZN

WASHINGTON, 11. — V senatu se nadaljuje debata o ratifikaciji pogodbe za delno prekinitev jedrskih poskusov. Senatorja Mansfield in Dirksen sta pozvala senatorje, naj se poprijmejo, da bi mogli pogodbo ratificirati že prihodnji teden. Toda senator Goldwater je sporočil, da namerava zahtevati, naj se pogodba ne uveljavi, dokler ne bo Sovjetska zveza umaknila svojih čet in vojaškega materiala s Kube.

Predsednik Kennedy je poslal pismo voditeljema senata senatorju Mansfieldu in senatorju Dirksenu. V pismu poudarja, da je potrebno, da se ratificira pogodba, in pripominja, da ta pogodba ne bo odvzela ZDA možnosti, da uporabi jedrsko orožje za svojo obrambo ali za obrambo svojih zaveznikov v primeru vojne.

Za ratifikacijo je potrebna dvotretjinska večina. Če bo pri glasovanju navzočih vseh sto senatorjev, bo za odobritev potrebnih 67 glasov.

Iz Moskve javljajo, da je avstrijski poslanik v Moskvi podpisal danes ruski izvod pogodbe o prekinitvi jedrskih poskusov. V Moskvi je pogodbo do sedaj podpisalo 77 držav.

Kennedy ponavlja v svojem pismu «zagotovila», ki jih je bil že svoj čas dal Dean Rusk, da se bodo podzemeljski jedrski poskusi nadaljevali in da bodo ZDA pripravljene, da vsak trenutek obnovijo jedrske poskuse v ozračju v primeru da bi bila katera koli določba pogodbe «razveljavljena ali prekršena».

Na splošno zagotavlja Kennedy, da ZDA ne bodo zmanjšale naporov za krepitev svojih oboroženih sil.

Kennedy pravi tudi, da bodo ZDA «takoj sprejele vse potrebne ukrepe, če bi se Kuba neposredno ali posredno uporabljala, da bi obšli ali razveljavili določbe te pogodbe». Končno pravi Kennedy, da pogodba v ničemer ne menja «pravnega položaja oblasti področja pod sovjetsko okupacijo v Vzhodni Nemčiji» in da ZDA ne mislijo priznati Vzhodne Nemčije kot države.

Zvedelo se je, da je predsednik Kennedy sklenil govoriti na prihodnjem zasedanju skupščine OZN, morda že na otvoritveni seji.

Japonski strokovnjaki v Skoplju

SKOPJE, 11. — Danes popoldne so prispeli v Skopje znani japonski strokovnjaki za seizmologijo profesor tehnične fakultete v Tokiu in predsednik mednarodnega inštituta za seizmologijo Kiošimuto, ter znanstvenika za proučevanje sizmoloških pojavov na svetu Šuzo Okamoto in Tošihiho Hisada. Japopnski strokovnjaki bodo med svojim bivanjem v Skopju do 24. septembra proučili plast in karakteristike potresnih pojavov na tem področju in sestavili o svojem delu poročilo, ki ga bodo upoštevali pri sprejemu sklepov o obnovi mesta.

Protest Anglije in Francije v Izraelu

JERUZALEM, 11. — Francoski in ameriški poslanik v Izraelu sta danes protestirala pri izraelskem zunanjem ministru zaradi včerajšnjih demonstracij proti kristjanskim šolam v raznih izraelskih mestih.

V Tel Avivu, Jafi in drugih mestih so namreč včeraj bile velike protestne demonstracije proti dejavnosti tujih misijonarjev v Izraelu, ki zvabljajo židovske otroke v svoje šole. V Jeruzalemu je veliko število študentov iz židovskih verskih šol vdrlo v francoski zavod «Sv. Jožefa», druge skupine pa so demonstrirale pred šolo finskih misijonarjev. Aretirali so 117 demonstrantov. Skupine demonstrantov so skušale vdreti tudi v šolo britanskih misijonarjev. Aretirali so 17 demonstrantov. V Jafi so med demonstracijami aretirali 11 demonstrantov.

Predsednik izraelske vlade Eškol je odločno obsodil te demonstracije in je izjavil, da bodo krivce postavili pred sodišče. Tudi minister za verske zadeve je obsodil demonstracije in izjavil, da je najboljši način borbe proti dejavnosti misijonarjev ustvariti dobre židovske šole.

Obsodbe v Turčiji

ANKARA, 11. — Posebno vojaško sodišče, ki je zasedalo v ankarski vojaški šoli, je davi izreklo razsodbo proti 1.459 kadetom vojaške šole, ki so bili zapleteni v upor 20. in 21. maja letos. 75 kadetov je bilo obsojenih na štiri leta in dva meseca zapora, drugih 91 pa na tri mesece zapora; razen tega bodo izključeni iz vojske. Ostali so bili oproščeni.

Vojaška pogodba Kitajska - Pakistan?

KARAČI, 11. — Predstavnik pakistanskega zunanjega ministrstva je zanikal trditve nekega pakistanskega časopisa, da je Kitajska predlagala vojaško «obrambno» pogodbo s Pakistanom in da bi predsednik kitajske vlade Čuenlaj želel priti v ta namen v Pakistan.

Predstavnik je razen tega zanikal, da je Kitajska zagotovila Pakistanu sodelovanje v primeru «indijskega napada».

Ne smejo na Kubo

WASHINGTON, 11. — Ameriški državni departma je javil, da ne bo dovolil vizuma ameriškim arhitektom, ki želijo odpotovati na Kubo na kongres mednarodne zveze arhitektov, ki bo od 27. septembra do 3. oktobra v Havani.

MOSKVA, 11. — Predsednik sovjetske vlade Hruščov je sprejel danes v Kremlju britanskega ministra za trgovino Errolla. Navzoča sta bila tudi sovjetski minister za zunanjo trgovino Patoličev in britanski poslanik v Moskvi Trevelyan.

BIRMINGHAM, 11. — Sinoči je eksplodirala pred stanovanjem črnskega rudarja Jumesa Winstona granata, ki pa ni povzročila škode. Na kraju eksplozije se je takoj zbrala množica črncev, ki pa so ostali mirni.

V Birminghamu je v zadnjih dveh tednih to že tretja eksplozija pred stanovanji črncev.

MOSKVA, 11. — Ameriški poslanik v Moskvi Kohler je odpotoval davi z letalom v Washington, kjer bo pomagal pri pripravah za bližnji sestanek sovjetskega zunanjega ministra Gromika s predsednikom Kennedyjem. Gromiko bo odpotoval v ZDA čez štiri ali pet dni.

De Murville pojde v Washington Giscard D'Estaing pa v Moskvo

Francoski zunanji minister se ne bo udeležil zasedanja skupščine OZN in tudi ne razgovorov zunanjih ministrov - Danes bo objavljen načrt za gospodarsko stabilizacijo

PARIZ, 11. — Danes so uradno javili, da bo francoski zunanji minister de Murville odpotoval 5. oktobra v Washington na razgovore z državnim tajnikom Deanom Ruskom; v Pariz se bo vrnil 9. oktobra.

To kratko uradno sporočilo dopušča domnevo, da de Murville ne bo odšel v New York na zasedanje skupščine OZN in se torej ne bo udeležil razgovorov med Deanom Ruskom, Gromikom in angleškim zunanjim ministrom.

V pariških političnih krogih pravijo, da je francoska vlada sklenila, naj zunanji minister obišče Washington, zato da pokaže, da Francija, čeprav se ne udeležuje razgovorov med Vzhodom in Zahodom, ne odklanja svojih stikov z Washingtonom.

Razen tega so v Parizu sporočili, da je sovjetski minister za zunanjo trgovino povabil v imenu sovjetske vlade francoskega finančnega ministra Giscarda D'Estainga na obisk v Sovjetsko zvezo, da se pogovorita o gospodarskih odnosih med obema državama. Obisk je določen za začetek prihodnjega leta.

Francoska vlada je danes razpravljala o načrtu za gospodarsko stabilizacijo, ki bo objavljen jutri. Vendar pa so na podlagi včerajšnjih izjav predsednika vlade in finančnega ministra znane temeljne smernice tega načrta. Finančni minister je včeraj tudi izjavil, da bodo v okviru tega načrta izdali številne zakonodajne ukrepe. Nekateri bodo predloženi parlamentu hkrati z načrtom finančnega zakona za leto 1964, drugi pa bodo predloženi pozneje.

Glavne smernice načrta so torej znane, ni pa znano, kakšni bodo podrobni ukrepi za njegovo izvajanje. Govori se med drugim o novem zvišanju obrestne mere od 3.5 na 4 odsto. Razen tega se pričakujejo ukrepi, ki bi omejevali sindikalno dejavnost.

Predsednik vlade Pompidou je v zvezi s tem načrtom sprejel predsednika vsedržavnega sveta francoskih delodajalcev ter predstavnike socialističnih in krščanskih sindikatov, ni pa sprejel predstavnikov največjih sindikatov CGT.

Včeraj pa je minister za kmetijstvo sprejel kmetijske predstavnike. Ti so objavili danes posebno izjavo, ki pravi, da ne bodo dopustili take politike za stabilizacijo cen, ki bi pomenila blokado cen za kmetijske pridelke, spričo dejstva, da bi blokada cen proizvodov, ki so potrebni kmetijstvu in na splošno vseh industrijskih cen, ostala le teoretična, kakor so to pokazali številni primeri v preteklosti.

Kmetijske organizacije v departmaju Vaucluse so sklenile bojkotirati de Gaullov obisk, ki je določen za konec meseca. «Odbor za budnost» v katerem je včlanjenih deset kmetijskih organizacij, je objavil sporočilo, s katerim poziva vse svoje člane in njihove družine, naj bodo na dan de Gaullovega obiska doma, ker bi njihova navzočnost pomenila odobravanje politike vlade. dalje pozivajo starše, naj ne pošljejo svojih otrok v šolo, ker ob podobnih obiskih običajno pošljejo potroke iz šol na uradne manifestacije.

V Lionu je predsedstvo tamkajšnje federacije socialistične stranke objavilo izjavo, s katero obsoja «nespametno politiko vlade» in dodaja, da je stališče predsednika republike do moskovske pogodbe in do dogodkov v Vietnamu okrepilo izolacijo Francije.

Dalje obsoja izjava velike izdatke za ustanavljanje jedrske udarne sile in pravi, da vlada zanemarja potrebnejše ukrepe v korist industriji, kmetijstvu, šolam in socialnemu skrbstvu.

DANES

Na včerajšnji seji rimske vlade so sprejeli sklep, da bode organizirali vsedržavno proslavo 20. obletnice odpora. Sprejeli so zatem še vrsto drugih sklepov, med katerimi je najvažnejši načrt zakona, ki pooblašča vlado, da imenuje posebno komisijo, ki naj v štirih letih pripravi reformo vseh zakonikov. V komisiji bodo senatorji, poslanci, sodniki, advokati, profesorji prava in gospodarstveniki.

Vlada je določila tudi glavna načela in smernice, po katerih se bo morala komisija ravnati. Med drugim se poudarja da se bodo morali zakoniki prilagoditi načelom republiške ustave. Razen tega se bodo morali zakoniki prilagoditi političnemu, gospodarskemu in socialnemu razvoju državne skupnosti in biti bodo morali v skladu s konkretnimi potrebami današnjega časa.

Bil je skrajni čas, da so se odločili za reformo, čeprav bo treba čakati še štiri leta po odobritvi vladnega načrta, preden bo sploh prišlo do diskusije o predlogih komisije. Upamo, da bo komisija pripravila take tekste, ki bodo res v skladu z ustavo in z današnjim časom, čeprav bi morali ne glede na to poskrbeti, da se spremenijo izrazito protiustavni členi, ki pomenijo za nas Slovence diskriminacijo, ker nam prepovedujejo uporabo materinega jezika na sodišču, kar smo že tolikokrat zaman zahtevali.

V ameriškem senatu se nadaljuje debata o ratifikaciji moskovske pogodbe. Kennedy pa je poslal voditeljem senata pismo, s katerim ponovno poudarja nujnost ratifikacije in ponavlja že dana «zagotovila». Napovedali so tudi, da bo Kennedy govoril na otvoritveni seji zasedanja skupščine OZN.

Medtem so v Parizu napovedali bližnji obisk francoskega zunanjega ministra de Murvilla v Washingtonu. Vendar pa se de Murville ne bo udeležil zasedanja skupščine OZN in tudi ne napovedanega sestanka zunanjih ministrov.

V okviru italijansko-avstrijskega spora zaradi Južne Tirolske so na Dunaju javili, da bo zunanji minister Kreisky obširno govoril o tej zadevi na skupščini OZN v New Yorku.

Komu kaže vzdrževati in podpirati desničarske organizacije v Braziliji

RIO DE JANEIRO, septembra. — Kdo se skriva za kraticami IBAD? Kakšni so pravi cilji in dejavnost te organizacije «političnega podzemlja»? Kdo je finansira? Na vrsto teh in drugih vprašanj je točno in podrobno odgovorila posebna parlamentarna preiskovalna komisija po dvomesečnem delu. Odgovori so presenetili brazilsko javnost, navajeno na dejstvo, da sta bila denar in tuje vmešavanje zmeraj zelo pomembna elementa tukajšnje politike.

Brazilski inštitut za demokratsko akcijo — IBAD — so ustanovili pred izvolitvijo Quadrosa, takrat, ko je novo gibanje, ki ga je spremljal vzpon naprednih sil, zajelo največjo latinskoameriško državo. Kakor tudi njegovi pozneje ustanovljeni filiali Demokratska popularna akcija (ADEP) in Demokratska parlamentarna akcija (ADP), poudarja tudi ta «inštitut» termin «demokracija», četudi je bila njegova aktivnost naperjena proti demokraciji in demokratskim silam. Pravi značaj IBAD je verjetno najbolje označil poslanec Delavske stranke in znano ime nacionalistične levice Eloy Dutra, ki je bil hkrati tudi pobudnik kongresne preiskave: «To, kar so John Birch Society in podobne makartistične organizacije v ZDA, to je IBAD tukaj v Braziliji. Cilj te organizacije in njenih siamskih dvojčkov je bil boj za oblast, boj za status quo in zoper reforme, boj za «disciplíniranje» tujega kapitala in zoper novo neodvisno zunanjo politiko.

Četudi večino sredstev za informiranje javnega mnenja nadzirajo konservativni krogi, je IBAD menil, da to ne zadostuje. Ta ultra desničarska organizacija, ki je razpolagala z velikanskimi finančnimi sredstvi, je začela zlasti od lani široko protikomunistično «kruzado». Po radiu in televiziji so oddajali posebne programe te organizacije, v časnikih so objavljali dobro plačane članke v stilu «lova na čarovnice», medtem ko so sicer drag časopis «Acao Democratica», z naklado 250.000 primerkov delili brezplačno. Proti neodvisnim informacijskim organom, katerih obstoj je močno odvisen od oglasov in reklam, so začeli ofenzivo komercialnega podkupovanja in pritiska. Zadostovalo je, če je kak časopis ali kaka radijska postaja nastopila v prid nacionalističnih koncepcij, že se je znašla pod pritiskom propagandnih agencij, dirigiranih družb in končno pismenih in telefonskih protestov «bralcev» ali «poslušalcev». Direktorji časopisov ali televizijskih postaj so dobivali sezname naprednih ljudi, kot je Brisola, z «nasvetom», naj jih nikar ne interjuvajo niti naj ne prenašajo njihovih govorov ali izjav.

Aktivnost IBAD pa ni bila omejena samo na dezinformacijo in zastrupljanje javnosti z ultrakonservativno propagando. Organizacija si je prizadevala spodkopati tudi delavsko in študentsko gibanje in oblikovati svoje «celice» v vojski. Samo za ustanavljanje tako imenovanih «demokratskih sindikatov» so porabili okrog milijardo kruzerosov. Prav tako so ustanavljali tudi različne druge organizacije, na primer organizacijo «demokratskih študentov» in organizacijo «brazilskih žena za obrambo demokracije». Vse to so miniaturne, nepomembne organizacije, toda konservativno časopisje je dajalo njihovim stališčem, deklaracijam in manifestom veliko publiciteto.

Kljub zanikovanjem desničarskih govornikov in voditeljev korupcijske aktivnosti, se je med preiskavo v Kongresu izkazalo, da so vse te organizacije med seboj tesno povezane in da so bili v nacionalnih in regionalnih vodstvih organizacije IBAD, ADEP in ADP isti ljudje: Glavni poveljnik IBAD, Ivan Hasslocher, je bil hkrati tudi direktor in predsednik tega «inštituta» in družbe za propagando in publiciteto «Promotion», medtem ko je bil Joao Mendes, poslanec UDN in eden izmed direktorjev IBAD tudi predsednik ADP, v kateri so se zbirali desničarski poslanci iz raznih strank, večinoma izvoljeni z denarjem organizacije IBAD.

Spričo vztrajnih zahtev nacionalističnih poslancev so formirali parlamentarno preiskovalno komisijo v zadevi IBAD navkljub vsem prizadevanjem desnice, da bi to preprečila, saj je na primer hotela celo vtihotapiti v preiskovalno komisijo svoje predstavnike. Posaditev «mračnih sil» na zatožno klop je bila še en dokaz krepitve naprednih sil na lanskoletnih volitvah. Vendar pa je organizacija IBAD ravno pri teh volitvah zbrala svoja največja sredstva. Na podlagi dokumentov in izjav številnih prič, ki jih je zaslišala komisija, med njimi so bili tudi nekdanji in sedanji funkcionarji teh desničarskih organizacij, se je izkazalo, da so s sredstvi organizacije IBAD financirali volilno kampanjo 250 kandidatov, Lacerdovih pristašev, za federalni kongres in 600 kandidatov za lokalne skupščine kot tudi nekaj kandidatov za guvernerje. Od teh jih je okrog 100 res prišlo v sedanji Kongres. Cenijo, da so organizacije IBAD, ADEP, «Promotion» in njihovi regionalni poganjki porabili med volilno kampanjo najmanj 5 milijard, verjetno pa tudi do 20 milijard kruzerosov. Po informacijah tukajšnje filiale Royal Bank of Canada je znašal promet na bančnem računu organizacije «Promotion» od maja do oktobra lani več kot 1300 milijonov kruzerosov.

Od kje so dobivali te velikanske vsote? Preiskovalna komisija je ugotovila, da je bila večina sredstev vloženih v treh tujih bankah Bank of Boston, National City Bank in Bank of Canada. Toda omenjene banke se sklicujejo na zakon o «bančni tajnosti» in nočejo o tem nič povedati.

Bivši blagajnik organizacije IBAD, Helcio France je izjavil parlamentarni komisiji, da tolikšne vsote niso mogle izvirati iz domačih virov. Še veliko jasnejši in konkretnejši odgovor o izvoru finančnih sredstev je dal Miguel Arraes, napredni guverner Pernambuca, ki je bil lani izvoljen na ta položaj navkljub nezaslišanim prizadevanjem ibadovih kandidatov in konservativnih sil, da bi obdržali oblast. Arraes je predložil komisiji več kot 500 dokumentov o aktivnosti organizacije IBAD v Pernambucu, čeke, pobotnice, pisma itd., ter v dramatičnem pričanju razkril za kakšne vsote in za katere kandidate je šlo. Med 152 firmami in podjetji, ki so finančno podpirala IBAD, so bili največji meceni prav tuje firme.

Da so sredstva pretežno tujega izvira, je potrdil tudi Castilho Cabral, bivši poslanec in nekdanji predsednik «Popularnega gibanja Janija Quadrosa». Njemu je namreč organizacija IBAD pred volilno kampanjo ponudila, da bi sodeloval z njo. Za začetno vsoto milijardo kruzerosov, kar pa je Cabral odklonil. Razgovorom o tem predlogu z namenom «ubraniti demokracijo» in «zatirati komunistični vzpon», je prisostvoval razen voditeljev IBAD tudi John Foster Dulles mlajši, tukajšnji direktor velike ameriške družbe «Hanna Corporation» (železo). Vrsta podrobnosti, ki jih je komisiji povedal Cabral, potrjujejo tukajšnje razširjeno mnenje, da je pravi šef IBAD sin bivšega ameriškega zunanjega ministra, ne pa Hasslocher.

Preiskava parlamentarne komisije se je te dni približala koncu. Celotni javnosti je pokazala pravo podobo organizacije IBAD in razkrila doslej največji škandal politične korupcije. Četudi so IBAD in njeni poganjki legalni, so vendarle preiskovalci dokazali, da je bila njihova dejavnost protiustavna. Zaradi tega je predsednik Goulart, ne da bi počakal na popolno poročilo o preiskavi, z dekretom prepovedal delovanje IBAD za tri mesece. Med tem časom bo vrhovni federalni tožilec sprožil proces za dokončno likvidacijo in prepoved delovanja te desničarske organizacije.

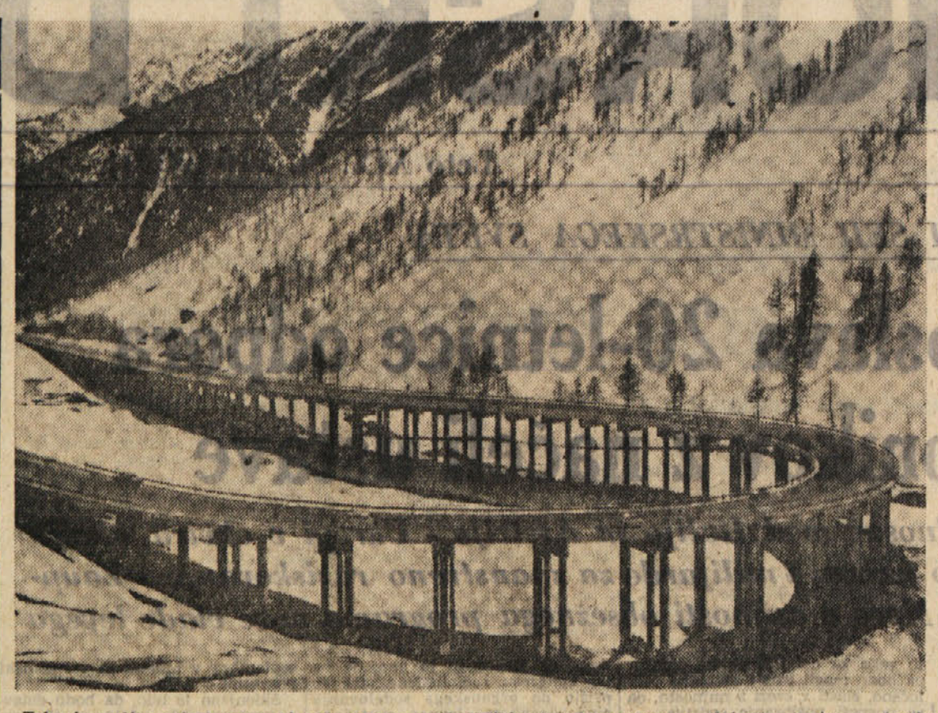

Tako je speljan ovinek ceste, ki veže predor pod Velikim Sv. Bernardom z državno cesto v Aosti

Eusebio Ferraris v mladih letih

Včeraj so v Pezzani pri Vercelliju pokopali 82-letnega Eusebia Ferrarisa, ki je bil v teh krajih prvi kmečki poslanec. Kmalu je postal sirota in bil je tako ubog, da niti v šolo ni mogel, toda imel je trdno voljo pomagati si naprej. Kot 23-letni delavec se je vpisal v socialistično stranko, postal leta 1910 občinski svetovalec, štiri leta pozneje župan in leta 1919 poslanec. Pred fašizmom se je leta 1923 umaknil v emigracijo, toda po šestih letih se je vrnil. Proti koncu nemške okupacije je bil obsojen na smrt, rešila pa ga je osvoboditev. Po vojni so ga spet izvolili za župana, njegov sin Giuseppe pa je socialistični poslanec. Ferraris je bil med prebivalstvom zelo priljubljen.

«VISCOUNT» DRUŽBE «INDIAN AIRLINES»

Letalo strmoglavilo z osemnajstimi osebami

Nesreča se je zgodila na poletu iz Nagpura v New Delhi

NEW DELHI, 11. — Neko letalo «Viscount» letalske družbe «Indian Airlines» je odletelo iz Nagpura in bi moralo po dveh urah in četrt prispeti v New Delhi. Toda uro po vzletu je bila zveza z letalom prekinjena in začele so naraščati ure od trenutka, ko so prejeli zadnje poročilo z letala, in pa od časa, ko bi moralo letalo biti na cilju. Končno so oblasti iz Nagpura sporočile, da je letalo strmoglavilo blizu Lalitpura med Bhopalom in Ihansijem, kakih 50 km južno od Agre.

Iz uradnih virov so tudi obvestili, da je bilo na letalu 13 potnikov, in sicer 10 Indijcev in 3 Japonci. Članov posadke je bilo pet. Predstavnik letalske družbe pa je izjavil, da ni možnosti, da bi ostal pri nesreči še kdo živ.

Iskanje letala je trajalo več ur. Deset letal «Dakota» je iskalo okrog Bhopala, približno 300 km od New Delhija.

V Furlaniji dva smrtna primera zaradi gob

VIDEM, 11. — V Spilimbergu je umrla 6-letna Maria Grazia Simonutti iz Pinzana zaradi zastrupljenja z gobami. V bolnišnici so še štirje člani družine, toda njih stanje ni hudo.

V bolnišnici v Vidmu je umrl 52-letni trgovec Angelo Cancellini, ker je jedel gobe, ki jih je sam nabral.

Zaradi zastrupljenja z gobami sta morali v bolnišnico dve ženski iz Tolmezza, v Čedadu pa iz istega vzroka neka družina treh članov.

Roj os ga je do smrti popikal

PULJ, 11. — V bolnišnici v Raši je umrl kmet Matej Zaffila, star 50 let. Skupaj z ženo je podiral star hrast, ko ga je nenadoma napadel roj os, ki so gnezdile v votlem deblu. Tudi ženo so precej popikale. Prepeljali so ju v bolnišnico, kjer je mož umrl, medtem ko je žena izven nevarnosti.

Ne morejo ujeti pobeglega s Procide

NEAPELJ, 11. — Zelo veliko število policijskih agentov in karabinjerjev je preteklo noč opravilo široko zasnovan lov na pobeglega Del Sola. Uporabili so tudi štiri policijske pse. Izid akcije pa je bil negativen. Vendar pa so na področju okrog Barre ostale nekatere skupine agentov in karabinjerjev, ki pazijo na hišo begunčevega brata Raffaela; hiša se nahaja v Ul. Mercalli v Barri. Pobegli, ki je ušel iz kaznilnice na Procidi že prejšnjo sredo, se je pri bratu pojavil predvčerajšnjim ob zori. Zahteval je od brata denarja, a ga ni dobil.

Karabinjerji in policija pa iščejo tudi po drugih predelih mesta in periferije, ker prihajajo glasovi, da se je Salvatore Del Sole pojavil, sedaj od tu sedaj od tam.

BUDIMPEŠTA, 11. — V premogovniku Pecsbanyatelep (Zahodna Madžarska) so štirje rudarji izgubili življenje zaradi eksplozije plina.

POŽAR V PARANI

Mogoče bo dež pogasil ogenj

Letalski most s 50 poleti dnevno v obe smeri

RIO DE JANEIRO, 11. — Mogoče se bo stanje v državi Parana, kjer se je razvnel ogromen požar, vendarle izboljšalo. Sedaj je 22 od 44 žarišč pod kontrolo. Po mnogih mesecih je začelo ponekod deževati in to je v veliko pomoč v borbi proti plamenom.

Kraj Tibaj so spremenili v glavni stan za pomožne operacije. Prihajajo še novi oddelki vojske. Med Rio de Janeirom, San Paolom, Belo Horizonte in Curitibo (glavno mesto države Parana) deluje letalski most; dnevno leti po 50 letal v obe smeri.

SIENA, 11. — Iz še nepojasnjenih vzrokov je neki «1300», v katerem so bile tri osebe, zavozil s ceste ter trčil v neki zid približno 2 km od Montiziana. Dve osebi sta se ubili, tretja je ranjena.

Izkopal si je grob in čakal smrti

PHENIX CITY (Alabama), 11. — Archie Lipptrap, mizantrop iz Virginije, si je izkopal grob ter se vanj vlegel, pričakujoč smrti. Odprtino groba je tudi pokril s pločevino. V grobu je ostal 21 dni. Nekateri ribiči, ki so včeraj po naključju šli mimo, so obvestili policijo. Policija, ki je takoj prišla, je našla Lipptrapa še živega vendar že na koncu njegovih moči, saj toliko časa ni jedel. Prepeljali so ga v bolnišnico, a je dve uri pozneje umrl.

Gladovna stavka bivšega rokoborca

MERAN, 11. — Na neki klopi na «zimskem sprehajališču» v Meranu izvaja Nino Equatore, bivši svetovni prvak v grško-rimski rokoborbi, gladovno stavko iz protesta proti občinski upravi. Ta mu je namreč ukinila mesečno podporo 15.000 lir in prepovedala mu je tudi prodajo neke njegove knjižice o fizični kulturi.

Stanje Equatoreja, ki ima čez 60 let, je zelo slabo in bati se je kakega kolapsa. Že pred kakim mesecem je poskušal pričeti gladovno stavko, toda neki zdravnik mu jo je preprečil. Ime Equatoreja je bilo slavno na koncu prve svetovne vojne. V naslednjih letih je postal dvakrat svetovni prvak in prislužil si je veliko bogastvo. Z valutnimi spremembami v drugi svetovni vojni pa je Equatore skoraj vse izgubil. Vendar pa ni obupal, temveč se je spet lotil rokoborbe in dosegel znatne uspehe predvsem v Latinski Ameriki. Pri snemanju nekega filma v Nemčiji pa ga je doletela nesreča. Podivjani bik ga je namreč treščil v neki zid; bil je ranjen na nogah in glavi. Potem je vse svoje prihranke porabil — dolgo časa je bil med življenjem in smrtjo — in vrniti se je moral v Meran, ki je njegov domači kraj, ter sprejeti gostoljubje nekega zavetišča.

Neki lokalni list je pred dnevi pričel zbirko za Equatoreja, ki ima razen tega trombozo, zaradi katere tudi na eno oko ne vidi.

Časnikarji iz SZ v Braziliji

RIO DE JANEIRO, 11. — Šest sovjetskih časnikarjev, med katerimi je tudi Sergej Mikojan, sin podpredsednika vlade SZ, je prispelo v Rio de Janeiro. Napraviti nameravajo vrsto reportaž o Braziliji. Skupino vodi Danilo Kraminov, ravnatelj revije «Za rubežom».

CREMONA, 11. — V starosti 84 let je v Cremoni umrl prof. Vincenzo De Carolis, eden izmed najbolj uglednih italijanskih kmetijskih tehnikov. V Cremoni je ustanovil poskusni kmetijski inštitut, ki je sedaj spremenjen v lombardski agrarni in zootehnični inštitut.

Stefan Royko na zatožni klopi pred sodiščem v Gradcu. Obtožen je vojnih zločinov v času nacističnega gospodovanja v Avstriji

Mijotova na sporedu večerov poezije v ljubljanskem Mestnem gledališču

Mestno gledališče ljubljansko bo v novi sezoni uprizorilo osem del iz sledečega repertoarja: Shakespeare, Dvanajsta noč (otvoritvena predstava sezone v počastitev štiristoletnice Shakespearovega rojstva); Aristofanes-Nucks, Mir (aktualizirana priredba antične satirične komedije); Jonson-Guthrie, Alkimist (aktualizirana priredba renesančne satirične komedije); Kreft: Kreature; Grün, Čakalnica ob meji (krstna uprizoritev); Javoršek, Kriminalna zgodba; Menart, SSS (Skupščina slovenskih smejavcev, literarno satirični kabaret, krstna uprizoritev); Jovanović: Primer tovariša Koprivice (drama po scenariju Iz oči v oči, krstna uprizoritev); Brecht, Gospod Puntilla in njegov hlapec Matti; Wilder, Za las je manjkalo; Ustinov, Ljubezen štirih polkovnikov. Poleg tega rednega repertoarja je še izredni repertoar: Bor, Raztrganci (skupna predstava Drame, SNG in MGL v počastitev 20-letnice Kočevskega zbora); Cundrič, Trojanski konj (krstna uprizoritev). Gledališče najavlja nadalje večere poezije: Shakespeare, Večer sonetov; Strniša, Odisej; Mijotova, Smeh in solze; Pavček, Obisk dedka Mraza.

Kaj bodo igrali v Celju

Celjsko Slovensko ljudsko gledališče bo začelo svoj redni program 4. oktobra z Borovimi Raztrganci v režiji Jura Kislingerja. S tem delom želi ansambel počastiti 20-letnico Kočevskega zbora in AVNOJ. Drugo delo na sporedu je slovenska noviteta Miha Remca Srečni zmaji; režiser bo Miran Hercog. Juro Kislinger bo režiral delo srbskega dramatika Velimira Lukića Dolgo življenje kralja Ozvalda. Naslednje delo je Rezervist, komedija francoskega dramatika Aleksandra Rivemala; tudi to delo bo režiral Hercog. Prvič bo na slovenskem odru predstavljen irski dramatik Sean O'Casey z delom Vojak pa tak. Na seznamu rednega repertorja sta še O'Neilla Strast pod bresti v režiji Branka Gombača ter avstrijskega dramatika Oedöna von Horvatha (umrl malo pred drugo svetovno vojno) satirična komedija Sem in tja. Na repertoarju mladinskih del sta Jura Kislingerja Izlet ter Hep van Delfta Hura soncu in dežju. Za komorni oder bodo izbirali med koncertno izvedbo Ajshilovega Uklenjenega Prometeja, Tadeusza Ruzewicza Kartoteko, Slawomira Mrožka Na morju in Večerom slovenske ljubezenske poezije. Računajo pa tudi na večer, sestavljen iz Lipahovega Odmora ter satire Ivana Cankarja O človeku, ki je izgubil prepričanje; to satiro bo dramatiziral Bruno Hartman.

Sodelovanje «Riječke revije» s časopisom «Diogene»

V štev. 7-8 «Riječke revije» je objavljeno večje število prispevkov, ki so jih napisali razni italijanski avtorji ter na ta način podali kratek pregled položaja z raznih področij italijanskega kulturnega življenja. Tako piše Gian Luigi Falabrino o zgodovini in kulturi, Sergio Checconi o sedanjih italijanskih pisateljih, Domenico Astengo o povojnih italijanskih pesnikih, Gigi Lunari o stalnih gledališčih in o režiserjih v italijanskem gledališču, Renata Usiglio prikazuje italijansko slikarstvo v preteklih dvajsetih letih, Angelo Castelli pa piše o drugem «neorealizmu» v kinematografiji. Svoje pesmi objavlja Adriano Guerrini. Gre pravzaprav za sodelovanje «Riječke revije» z italijanskim književnim časopisom «Diogene». Navedeni italijanski avtorji so sodelavci tega časopisa.

Mednarodni teden zborovske glasbe v Gradcu

V Gradcu bo od 21. do 29. septembra mednarodni teden zborovske glasbe, ki ga organizira graška Glasbena akademija skupaj s Fédération Européenne des Jeunes Chorales. Teden bo namenjen predvsem pevovodjem, glasbenim pedagogom in študentom, pa tudi vsem prijateljem petja in zborovske glasbe. Program bo razdeljen v tri skupine, od katerih bo imela vsaka svojo nalogo in stalnega vodjo. Kot taki bodo fungirali Stephane Caillat iz Pariza, Emil Cossetto iz Zagreba in Karl Ernst Hoffmann iz Gradca. Med drugimi bo sodeloval tudi zbor «Joža Vlahović» iz Zagreba.

Podpisi proti filmu o Christini Keeler

KOPENHAGEN, 11. — *Okrog 50.000 Dancev je od 5. septembra do danes podpisalo zahtevo, naj vlada prepreči snemanje filma o Christini Keeler, ki ga sedaj snemajo v bližini Kopenhagena, «ker lahko ta film škodi značaju otrok». Preden bodo zahtevo predložili vladi, bo na razpolago za podpisovanje še en teden. Pravosodni minister Hans Heakkerup je izjavil, da vlada nima nobene zakonske možnosti, da bi preprečila snemanje, ki se je pričelo v soboto.*

Ni bilo tajne poroke Soraye z M. Schellom

ISTANBUL, 11. — *Švicarski konzulat v Istanbulu je danes zanikal vesti, po katerih naj bi se princesa Soraya, ki ima 30 let, na konzulatu tajno poročila s filmskim igralcem Maximilianom Schellom, v družbi katerega so jo večkrat videli zadnje čase. Bivša cesarica Irana je prispela 18. avgusta v Istanbul, kjer je Schell zaposlen pri snemanju filma, narejenega po romanu Erica Amblerja «The Light of Day» (Luč dneva), s Petrom Ustinovom in Melino Mercouri. Schell je po rojstvu iz Avstrije, a je naturaliziran Švicar.*

* * *

NEW YORK, 11. — *Frank Sinatra ml., ki ima 18 let, je imel včeraj svoj debut v New Yorku. Nastopil je v hotelu «Americana» ter doživel navdušen sprejem. Frank Sinatra st. ni bil navzoč pri tem prvem uspehu sina, ki je nastopil z orkestrom Tommyja Dorseya.*

Diana Cecilia Hall, 12-letna Angležinja, balerina, ki je umrla po 18 dneh hudega trpljenja. Bilo je 22. avgusta zvečer, ko je prišla v plesno šolo rimske Opere. Pozvonila je in čakala, da pride kdo odpret železna vrata dvorišča. Medtem je prišel k vratom pes, star znanec malih plesalk. Diana se mu je približala, pes je skočil in ji z ugrizom poškodoval ustnico, nos in lice. Odšla je k zdravniku, ki jo je obvezal ter ji dal injekcijo proti tetanusu. Obenem ji je naročil, naj gre naslednjega dne na Pasteurjev zavod na univerzi. Toda čeprav so zdravniki vse poskusili in je Diana dobila mnogo bolečih injekcij, ni bilo nikake pomoči. Pomagati ni mogel niti prof. Puntoni, ravnatelj zavoda, ki je zaradi nje prekinil počitnice v Viareggiu. Diana je umrla zaradi stekline, kar je pravzaprav zelo redek primer. Mogoče bi jo rešili, če bi jo bil pes ugriznil kam v roko ali nogo, toda ugriz je bil preblizu možgan.

Dva brata s kolesom na Nordkap

LEGNANO, 11. — Brata Renato in Mario Savoini iz Legnana sta prevozila okrog 9000 km na svoji izredni poti na Nordkap in nazaj. Njuna vožnja je trajala 80 dni. Vso pot sta kolesarila, razen na trajektu čez Severno morje in nekaterih manjših odsekih; tako sta n.pr. hotela skozi zahodni Berlin, ki pa je dosegljiv le po avtostradi, po kateri pa kolesa ne smejo voziti.

Kolesarja sta povedala, da sta povsod naletela na topel sprejem. V zavetišču na Nordkapu, kjer sta se ustavila, so njima na čast organizirali tudi manjšo svečanost.

Štirje avstrijski alpinisti — dva moška in dve ženski — so prišli v Aosto, da napravijo nekaj tur na razne hribe. Odpravili so se tudi na Matterhorn, vendar so uvideli, da bi bila pot zaradi svežega snega nevarna. Sklenili so vrniti se, a bilo je prepozno. Utrgal se je plaz, ki je tri pokopal in ubil. Pri življenju je ostalo samo mlado dekle, ki bi se moralo sredi oktobra poročiti; njen zaročenec je našel smrt pod plazom. — Na sliki: z nosilnicami spravljajo trupla treh avstrijskih alpinistov v dolino

Milijon šterlingov že na kontinentu?

LONDON, 11. — «Daily Herald» piše danes, da je Scotland Yard ugotovil, da je milijon šterlingov iz ropa na poštni vlak Glasgow-London že izginilo iz Velike Britanije. Odneslo naj bi ga pred tednom dni pet mož, ki so bili voditelji vsega podjetja. List trdi, da si je teh pet mož denar razdelilo in ga odneslo na kontinent.

Za železniško progo Sarajevo-Ploče

Preteklo soboto je odpotovala v Washington delegacija Jugoslovanske investicijske banke pod vodstvom člana upravnega odbora Blagoje Bogavca, da konča pogajanja z Mednarodno banko za obnovo in razvoj zaradi udeležbe pri financiranju gradnje železniške proge Sarajevo—Ploče. O tem so bili v Washingtonu razgovori že sredi julija, ko je bilo sklenjeno z Mednarodno banko posojilo 35 milijonov dolarjev za dograditev Jadranske magistrale v vsej dolžini do Bara in avtoceste Bratstva in enotnosti (med drugim tudi zveze Ljubelj—Naklo). Na trasi nove normalnotirne proge od Sarajeva do luke Ploče je bilo zadnja leta zgrajenih že vrsta velikih objektov, zlasti predorov. Z najetjem posojila naj bi se pospešila dograditev te proge, ki bo zlasti gospodarstvu Bosne in Hercegovine široko odprta pot do morja. Medtem ko znaša prevozna zmogljivost sedanje ozkotirne proge zaradi velikih vzponov le 2 milijona ton letno, bodo lahko po novi progi prepeljali letno okrog 17 milijonov ton. To bo omogočila tudi elektrifikacija vleke na novi progi in avtomatizacija signalnovarnostnih naprav. Po novi progi bo tudi bistveno olajšan in pospešen odvoz vrtnin in ostalih pridelkov z rodovitnega območja ob izlivu Neretve.

NEW YORK, 11. — Po podatkih FBI so vlomilci izropali v lanskem letu 1260 ameriških bank in drugih denarnih zavodov, kar je za 30 odst. več kot v letu 1961. Statistike povedo, da je bilo razmeroma največ ropov in vlomov ob ponedeljkih in petkih, in sicer med 11. in 13. uro.

DUNAJ, 11. — Nenadoma je umrl prof. Leopold Schönbauer, kirurg mednarodnega slovesa, bivši ravnatelj prve kirurške klinike dunajske univerze ter poslanec v parlamentu. Star je bil 75 let in so ga komaj pripeljali v bolnišnico po padcu po stopnicah v domači hiši, ko mu je postalo slabo.

ATENE, 11. — Na mednarodni konferenci speleologov, ki je bila te dni v grški prestolnici, so poročali jamarji iz 16 dežel o dosedanjih uspehih pri proučevanju podzemeljskih jam in življenja v njih. Po konferenci si bodo udeleženci zborovanja 14 dni ogledovali podzemeljske jame in arheološka najdišča v raznih delih Grčije.

ČETRTKOVA ČRTICA

V zavetju skrivnostne soteske

Milan se je premetaval na postelji. Zadnje dni ga je mučila nespečnost. Tudi bolečine v nogi so bile čedalje bolj nadležne. Pripravljalo se je slabo vreme. Odkar je bil priklenjen na posteljo, se je najbolj bal noči. Ponevi mu ni bilo dolgčas. Nikdar ni zmanjkalo šal. Noči pa so se vlekle v nedogled. Ni mu preostajalo drugo, kot da strmi v strop in posluša smrčanje tovarišev.

Na peščeni poti pred barako je bilo čuti korake in pridušeno govorico. Po glasu je spoznal glavnega bolničarja.

«Odrini vrata!» je ukazoval. «Počasi! Pazi na noge!»

Ranjenca nesejo, je pomislil. Takšni obiski ponoči niso bili redkost, zlasti če so v okolici razsajale bitke.

Fanta njegovih let so položili na prazno posteljo njemu nasproti. Upognil si je blazino, da bi lažje opazoval, kaj se dogaja na drugi strani pograda. Čudno se mu je zdelo, da na haljah bolničarjev ni bilo sledov krvi. Bolniku so začeli slačiti hlače. Ob pogledu na razgaljene noge, ki jih je medlo osvetljevala žarnica, je Milan počasi zlezel vase. Od kolen do stopal napihnjene, podobne črnim škornjem, so brez življenja ležale na belih rjuhah. Zmrznjene! Nikdar dotlej ni videl takšnih nog. In nikdar dotlej ni slišal takšnih glasov, ki so se nesrečniku trgali iz prsi, ko se je zavedel.

Operirali so ga naslednjo noč. Milan je bil zbujen, ko so prišli ponj. Mu bodo rešili noge? si je znova in znova zastavljal vprašanje. Po dveh urah so ga prinesli. Ko so se odprle duri, se je dvignil na komolce. Prizor je bil strašen. Na pragu je stal bolničar in držal fanta v naročju. Čez desnico mu je visela glava, čez levico pa sta v belih obvezah štrleli v zrak štuli. Noge so mu odrezali nad kolenom.

Kakor dojenčka ga je položil na slamnjačo in potegnil čezenj debelo vojaško odejo. Ko se je zravnal ob postelji, se je Milan z grozo zastrmel vanj. Gumast predpasnik je bil ves rdeč krvi. Do komolca gole roke so bile takšne, kot bi z njimi dolgo brodil po rdeči barvi.

Neznanec se je iz nezavesti prebudil šele zjutraj. Pri sosedni postelji se je tedaj mudila bolničarka.

«Tovarišica!» jo je s slabotnim glasom poklical.

Sklonila se je nadenj.

«Bodi tako dobra in poravnaj mi noge!» jo je zaprosil. «Hudo me zbada v prstih.»

V baraki je bilo tiho ko v mrtvašnici. Se mu blede? Govori o nogah, te pa so zakopane v groblji!

Dekle se je v zadregi obotavljalo.

«Potrpi! Kmalu bo bolje.» Popravila mu je vzglavje in odejo. Potolažen je umolknil.

Sredi popoldneva ga je obiskal glavni bolničar. Sedel je k vznožju.

«To, kar ti bom povedal,» je začel, «te bo hudo prizadelo...» Pomolčal je. Pohabljenec ga je široko razprtih oči nepremično gledal in živčno mečkal rjuho. Bolničar je s toplino v glasu tiho nadaljeval: «Nimaš več nog. Tvoje življenje je bilo v nevarnosti. Morali smo se odločiti zanj.»

Počasi je dojel krutost tega, kar je slišal iz ust moža v belem.

«Ni...mam...več... nog?» je izjecljal. Skušal se je dvigniti. Omahnil je nazaj. Mislili so, da bo spet omedlel.

«Vojne bo konec,» je pohitel bolničar, kot bi se mu mudilo, da čimprej izpolni mučno nalogo. «Dobil boš boljše in lepše noge. Ko bo svoboda, bo vse mogoče. Do takrat boš že kako.»

Govoril je tako prepričljivo, da mu je celo Milan za hip verjel. Ranjencu se je trzanje okoli ustnic umirilo.

«Zares?» je šepnil in krčevito stisnil bolničarjevo roko, kakor da je od njega odvisna prihodnost njegovih nog.

Ta je prikimal in ga potrepljal po ramenu. Zdaj so se razvezali jeziki še drugim. Kar tekmovali so v tem, kdo bo nesrečnežu vlil več poguma in vere.

«Bolničar ne laže. Dobil boš lepše noge.»

«Skakal boš še kot petnajstleten fant.»

«Zjutraj si jih boš nataknil in zavil skozi vas.»

«Poglej! Moja roka ne bo nikdar zdrava. Naj zato obupam? Tudi z eno bom živel.»

Milan je molčal. Rad bi mu rekel toplo besedo, da bi pregnal praznino v njem, a ni mogel spraviti nič iz sebe. Odšel bi kam v samoto in se zjokal...

V dneh po tem dogodku Milana ni zapustil občutek, da se je pohabljencu res zmešalo. Privadili so se temu, da je spet in spet govoril o nogah, ki jih bo imel po vojni. Rad bi bil o njem izvedel kaj več. Neko popoldne je prisedel na njegovo posteljo.

Doma je bil s Proseka pri Trstu. V partizanih ni bil dolgo. Klatil se je po Istri, Notranjskem, dokler se ni znašel na Cerkljanskem.

«Kje so ti zmrznile?» ga je Milan obzirno vprašal.

«Nemci so nas že nekaj dni preganjali po Poreznu,» je pripovedoval Prosečan. «Bili smo v škripcih. V četi nismo mogli ostati dalje. Mahnili smo jo vsak na svoje, da bi se prebili iz obroča. Sneg nas je izdal. Povsod so nam sledili. Na večer sem se bolj mrtev ko živ zavlekel pod rob. Tam sem prebil noč. Slišal sem jih, ko so iskali v bližini. Nisem si upal ganiti se, da ne bi sprožil kamenja in jih opozoril nase. Sedel sem na suhem, le noge so mi visele iz votline. S stene na drugi strani je slap metal nanje droben pršič. Na njih se je počasi delala ledena skorja in se širila od stopala navzgor. Takrat nisem čutil nič nenavadnega. Nemara zaradi strahu. Zarana so me pobrali naši iz čete. Bolečine so nastopile kasneje. Ko sta mi začeli nogi odmirati, sem mislil, da bom zblaznel. Zdelo se mi je, da mi nekdo reže telo, kos za kosom.»

Milan je ganjen poslušal zgodbo mladega Prosečana. Zdaj se je sramoval tudi najtišjega vzdiha, ki ga, ranjen, ni bil zadušil v sebi...

MARIJA VOGRIČ

(Iz rokopisa «Ljudje bodo ostali», ki opisuje Cerkljansko med NOB)

«Dvojna jesen» je imenoval fotograf to sliko iz Ljudskega vrta

modni kotiček

Na začetku šolskega leta nekaj nasvetov o praktičnem

Osnovno pravilo, po katerem se ravnajo modni ustvarjalci, je preprostost

Vse bolj pogosta obvestila v časopisju, da se je začelo vpisovanje v osnovne in srednje šole, pa tudi priprave naših otrok, ki so začeli že z iskanjem knjig in drugih šolskih potrebščin, so nas opozorili, da je novo šolsko leto pred nami. Kaj ima to opraviti z modo, se boste vprašale. Res je — začetek šolskega leta ni vprašanje mode, tetmveč je bolj vprašanje dobrih sklepov in namenov, ki jih bo treba v prihodnjem letu uresničiti. Pa vendar moda tudi v tem primeru ni povsem izključena.

Le pomislimo, koliko skrbi imamo matere vsako jesen prav v zvezi z nakupom oblačil, ki naj bi služila našim otrokom za šolo in izven nje. Na kaj najbolj pazimo pri izbiri omenjenih oblačil? Na praktičnost in na enostavnost — toda tudi na lep videz in če smo odkrite tudi na elegance.

No, vidite, [illegible] smo prišle do besede moda in [illegible] v o tej šolski modi, kakor jo bomo imenovale, bi hotele v današnjem članku spregovoriti nekaj besed.

Res je, da otroci rasejo in da je zaradi tega nesmiselno govoriti o nekakšni garderobi, ki naj bi bila po vseh pravilih založena z vrsto različnih oblačil, pa četudi bi razpolagale s takšnimi denarnimi sredstvi, da bi vse to lahko nabavile. Res pa je, da morajo biti otroci oblečeni tako, da so tudi v svoji enostavnosti in praktičnosti ljubki in elegantni.

In tu imajo svojo besedo tudi že otroci sami, ker imajo svoj okus in svoje poglede in hočejo te do neke mere tudi uveljaviti. Le opazujmo jih. Ta hoče novo pričesko, ona se ni še odločila, ali bi bil boljši nov jesenski plašč ali kostum, še druga premišlja, če bi posnemala svojo prijateljico in prosila mamo, da ji nabavi pelerino, zopet tretja se upira misli, da bo morala nositi debele nogavice in tople čevlje itd. Problemov je nič koliko in vse je treba na neki način rešiti.

Ostaja pravilo, ki se ga moramo pri reševanju vprašanj, ki zadevajo garderobo naših otrok, držati in to je enostavnost in praktičnost. Znana modna risarka je v zvezi s tem pred časom izjavila: «Prav zaradi tega, ker hočejo mlade mamice vedno bolj posnemati hčerke, si modni risarji prizadevamo, da ustvarjamo vedno bolj mladostno in svežo modo. Tako skušamo zadovoljiti ene in druge, istočasno pa preprečiti, da bi 16-letna dekleta imela videz že odraslih deklet, njihove mamice pa nasprotno videz mladoletnic.»

Kaj je torej primerno in lepo za naše šolarje? Za dekleta so še vedno v modi pelerine in marsikatera se bo odločila za takšno oblačilo raje kot za nov plašč. Vendar moramo poudariti, da so takšne pelerine bolj hladne od jesenskega ali zimskega plašča ter zahtevajo, da si oblečemo podnje toplo krilo, debel pulover in po možnosti še topel šal in debele nogavice. Prav tako bodo še vedno v modi krila z životkom ali «scamiciati», kot jih imenuje italijanska moda. Takšna krila so zelo primerna, saj lahko nosimo pod njimi za šolo tudi stare bluze in puloverje, medtem ko si za boljše priložnosti omislimo novo bluzo iz jerseya ali drugega volnenega blaga. V modi bodo, kot smo že dejale, debele in tople nogavice in pa zelo udobni čevlji brez pet, ali pa z zelo udobno in debelo pol-peto. S tem bo odstranjena tudi skrb nas mater, da bi se nam hčerke prehladile in da bi se nalezle raznih influenc, grip in angin. Zato bomo vsaj me matere — hčerke morda nekoliko manj — s takšno modo zadovoljne. V modi bodo seveda raznovrstni puloverji in drugi pleteni kompleti, ki jih bomo lahko napravile same ali pa jih kupile. Izbira ne bo težka in ker bodo služili našim hčerkam, pa tudi sinovom, naj bodo puloverji, jopice in bluze v živih barvah, ki so seveda zelo v modi.

Dovolimo svojim hčerkam tudi novo pričesko. Nova moda je kot nalašč za takšno izbiro, saj nam prikazuje vrsto zelo enostavnih, mladostnih in lepih pričesk, ki ne zahtevajo nobenih trajnih kodrov, temveč le čiste in zdrave lase.

Kar smo povedale za dekleta, velja do neke mere tudi za fante. Če se bomo držale pravila, ki smo ga že prej omenile, ne bomo pogrešile niti pri izbiri prve niti pri izbiri druge garderobe.

PRED 80 LETI JE PRIŠLO DO ENE NAJVEČJIH NARAVNIH NESREČ V ZGODOVINI

Ob strahotnem vulkanskem izbruhu je Krakatau malone izginil

Očividci, ki so se jim grozotni prizori za vedno vtisnili v spomin

Posledice izbruha vulkana so bili opazili in občutili tudi na razdalji mnogo tisoč kilometrov - Preplavljena in uničena mesta - Novo življenje na povsem opustošenem otoku

Natančno pred osemdesetimi leti, avgusta meseca, je dobesedno eksplodiral mali vulkanski otok Krakatau. Šlo je za največji doslej zabeleženi vulkanski izbruh, ki je povzročil smrt 36.000 ljudi. Grozotni naravni katastrofi je bilo priča več ladij. Tako je posadka ladje «Charles Boll», vtem ko je sonce zahajalo, opazila nekakšen čuden oblak, podoben rdečkasti zavesi, iz katerega so se proti nebu s silno hitrostjo dvigale žareče krogle

Ladja je v tistem trenutku plula skozi morsko ožino Sinda med Javo in Sumatro. Bilo je to 26. avgusta 1883. leta. Poveljnik ladje, Harry Watson, je takrat v svoj dnevnik zapisal: «Od grmenja je človek malodane na tem, da izgubi zavest. Vulkan na otoku Krakatau se zdi kot nekakšen velikanski bor, ves veličastno osvetljen od električne razsvetljave. Morje je prekrito z neštevilnimi ribami, ki negibno leže na njegovem površju z navzgor obrnjenimi belimi trebuhi. Poleg že omenjene ladje je bilo še nekaj drugih, ki so prisostvovale izbruhu. Zdelo se je, kot bi se vsa zemlja hotela razpočiti in vsi poveljniki so v svoje dnevnike napisali, kako so se izbruha prestrašili, kakor tudi, da sta jih ob tej priliki kamenje in prah malone zasula. Eksplozija je bila tako močna, da je mnogim počil bobnič. Stevilni preprosti mornarji pa so bili prepričani, da je nastopil sodni dan.

Eksplozijo je bilo čuti celo na razdalji 5000 km, t. j. na otoku Rodriguez v Indijskem oceanu. Poveljnik policije omenjenega otoka je tedaj mislil, da gre za grmenje topov in je v tem smislu tudi poročal svoji vladi. Kasneje je izvedel, da so zvočni valovi potovali cele štiri ure, preden so dosegli otok.

Sam izbruh je povzročil izredno nevarne zvočne valove, vetrove ter silovito vzburkal morje. Vse zgradbe in drevje v Bataviji, ki je oddaljena 160 km, so bili zravnani z zemljo. Silni zračni valovi so nekajkrat opravili pot okrog Zemlje. Na stotine obalnih mest na sosednih otokih je bilo prav tako porušenih. Morski svetilniki, nahajajoči se na tem področju, so bili dobesedno izbrisani, kot da so bili iz papirja. Po natančnejših podatkih, zbranih šele čez kaka dva meseca, je ob tej priliki izgubilo življenje 36.380 oseb. Kosi razžarjenega materiala, ki ga je bil iz sebe vrgel vulkan, bi bili prekrili površino velikosti Francije. Samo tretjina otoka Krakatau je po izbruhu ostala iznad morja, na mestu pa, kjer so se nekoč nahajali trije planinski vrhovi, se je bilo ustvarilo ogromno brezno, ki je v morju doseglo 300 metrov globine in merilo v premeru 10 km.

Otok Krakatau je meril okrog 30 kv. km, na njem pa so se nahajale tri gorske skupine, od katerih je najvišja merila tisoč, najnižja pa 500 metrov. Krakatau je bil vulkanski otok, vendar do tedaj na njem ni bilo že nad dve sto let nobenega vulkanskega izbruha. Prvi opomin je prišel leta 1880, ko je bilo izpod zemlje čuti strahotno grmenje, nakar je prišlo do potresa, ki so ga občutili celo v Avstraliji. 20. maja leta 1883 je prišlo do slabotnega izbruha, 27. maja istega leta pa je otok obiskala skupina Holandcev iz Batavie, pri čemer je opazila, da je ta bil ves prekrit z belim prahom, vtem ko je iz vulkanskega žrela prihajajoča para dosegala višino nekaj tisoč metrov. V teku junija, julija in avgusta meseca je vulkan ves čas bobnel in bruhal. Dne 26. avgusta pa je prišlo do pravega izbruha, pravcate eksplozije.

Bobnenje, ki ga je ob tej priliki vulkan povzročil, se ni dalo z ničemer primerjati. Celo na Borneu, ki je oddaljen kakih dva tisoč kilometrov, je zvok bil tako močan, da je med obsojenci v nekem zaporu povzročil preplah, ker so bili prepričani, da jih s svojimi topovi obstreljuje kaka ladja. Uničenje in izgubo življenj je povzročil ogromen val, visok okrog 20 metrov, ki je sledil izbruhu. Ta je strmoglavil na otok Javo s hitrostjo, ki je bila štirikrat večja od hitrosti orkana. Ta val je zajel tudi nekaj ladij in samo zahvaljujoč nenavadni sreči ni nobena od teh bila potopljena.

Na zemlji je učinek bil povsem drugačen. Val, ki je dosegel Batavio kakšnih dvajset minut po izbruhu, je vso luko dobesedno zdrobil v koščke. Zatem je drvel naprej in je v teku nekaj minut preplavil nad 300 obalnih mest vzdolž otokov Jave, Sumatre in Bornea. Val je potreboval šest ur do Avstralije, pa je še vedno bil dovolj močan, da je vrgel na kopno vse čolne in manjše ladje ter poškodoval pristaniške naprave. Uničil je okrog 300 rečnih čolnov in ladij v Kalkuti, in to po devetih urah od trenutka, ko je nastal. Isti val je povzročil tudi veliko škodo vzdolž japonske obale.

Val so opazili ter občutili tudi na rtiču Horn, ki je oddaljen 14.000 km, kakor tudi v Rokavskem prelivu, do katerega znasa razdalja 16.000 km. Skupno je bilo uničenih nad pet tisoč čolnov in ladij. Malone vse ladje, ki so bile zasidrane v pristaniščih, so bile od valov poškodovane. Prah, ki ga je povzročil izbruh, pa je padal po vsej Evropi in Aziji, zasledili pa so ga celo v predelih Severnega tečaja. Oblaki prahu so v atmosferi ostali še dolge mesece, ljudem po svetu pa so omogočili, da so lahko prisostvovali najlepšim sončnim zahodom, kakršne si je moč zamisliti samo v sanjah. V Parizu, Londonu, New Yorku in Kairu je zahajajoče sonce imelo svinčeno-modro in rožnato-zeleno barvo. Mesec in zvezde pa so bili plavi.

Najzanimivejše pa je, da se po tem izbruhu na naši Zemlji nič podobnega ni več zgodilo. Brzkone pa do kaj takega tudi v pretekli zgodovini ni prišlo, vsaj odkar na Zemlji obstajajo ljudje ne. Da bi lahko naleteli na enak primer, bi se geologi morali povrniti v predzgodovinsko dobo, ko je Zemlja bila še goreča krogla. Zgodovina je zabeležila izbruhe Vezuva in Etne, vendar so le-ti v primeri z izbruhom na otoku Krakatau kot streli iz pištole nasproti eksploziji vodikove bombe.

Velikanski oblak prahu v atmosferi je polagoma začel izginjati šele na pomlad leta 1884. In, kot rečeno, samo tretjina otoka, ki je nekoč bil, je ostala iznad vode, a še ta je bila vsa prekrita z debelo plastjo pepela. Rastline, žuželke in ptice — se pravi vsa živa bitja — so izginile v gorečem oblaku. Iz številnih držav pa so na otok prihiteli najrazličnejši znanstveniki, da bi ugotovili, kaj je od njega postalo. Toda, razen ostankov otoka in debele plasti pepela, niso imeli kaj gledati.

Iznenada, ko da se je zgodil čudež, pa se je na otoku ponovno začelo javljati življenje. Komaj štiri mesece po izbruhu je neki botanik v pepelu iztaknil drobnega pajka ter ugotovil, kako je poln optimizma na opustošenem otoku razpel svojo mrežo, kot bi hotel dokazati, da je življenje neuničljivo.

V teku nekaj let so se že pojavili razni črvi, mravlje, čebele ptice, zraslo je grmovje in pognala trava. Kako je do tega prišlo, ni mogel nihče ugotoviti. Celo kačam in škorpijonom je uspelo, da so bržkone na kakem kosu lesa dosegli otok. Nanj so zatem priplavali še razni drugi plazilci, krokodili itd. Do leta 1924 je na otoku spet pognala bujna vegetacija, zabeleženih pa je bilo nad 400 raznih živalskih vrst. Toda v globinah zemlje je od časa do časa še vedno bilo čuti grozljivo bobnenje. Tudi dno morja se je pogostoma vznemirjalo. Leta 1928 je znova začel bruhati vulkan na nekem otočku poleg Krakataua. Po mnenju znanstvenikov tudi ta otoček ne bo imel dolgega življenja. Bržkone bo prej ali slej uničen, kot je bil uničen Krakatau.

Na južnih obalah Cejlona srečamo ribiče, ki ure in ure dolgo prebijejo tako na koleh in lovijo ribe, najraje rake

PREJELI SMO

PERSPEKTIVE. — Mesečnik za kulturo in družbena vprašanja. Izdaja Državna založba Slovenije. Št. 30. Leto III. 1962—63. Ljubljana.

Ponovna uveljavitev tradicionalnega vinskega sejma v Ljubljani

LJUBLJANA, septembra. Komaj se je letošnji mednarodni sejem vin, žganih pijač in sadnih sokov ter opreme na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani zaključil in že so sestavili okvirni program za prihodnjo tovrstno prireditev, ki bo jubilejna, namreč deseta. Razvoj te vsakoletne ljubljanske mednarodne prireditve obeta nadaljnji razvoj in razširitev, kajti nekateri podatki dokazujejo, da se je ta prireditev že krepko zakoreninila, kar se da še posebej ugotoviti ob primerjavi letošnjih uspehov z lanskimi.

Letos je namreč na 9. mednarodnem sejmu vin, žganih pijač in sadnih sokov sodelovalo 339 podjetij iz 31 držav, lani 244 podjetij iz 18 držav; nadalje je bilo lani razstavljenih v oceno 950 vzorcev vin, žganih pijač in sadnih sokov, letos pa 1162.

Potemtakem so ocenjevalne komisije imele letos še več dela in ob koncu letošnjega sejma moremo dati sledeči obračun: za 936 vzorcev vina je komisija izbrala 312 vzorcev, katerim je podelila zlate medalje, 462 vzorcev, katerim je dodelila srebrne, ter 80, katerim je dodelila bronaste medalje, tako da je bilo odlikovanih s tovrstnimi priznanji kar 854 vzorcev vina. Komisija, ki je ocenjevala vzorce žganih pijač, je podelila 72 zlatih, 73 srebrnih in eno bronasto, torej skupno 146 medalj za 154 vzorcev žganih pijač. Sadnih sokov je bilo predloženih v oceno 72 in komisija jim je podelila 6 zlatih, 22 srebrnih in 16 bronastih medalj, torej 44 medalj na 72 vzorcev.

Kako se je obnesla Jugoslavija s svojimi pridelki in izdelki? Od že omenjenih 1162 vzorcev vin, žganih pijač in sadnih sokov je bil 501 vzorec domače proizvodnje, 661 vzorcev pa iz tujine. Jugoslovanski razstavljavci so dobili: za razstavljena vina 124 zlatih, 137 srebrnih in 32 bronastih medalj; za žgane pijače 45 zlatih, 65 srebrnih in eno bronasto medaljo. Med jugoslovanske proizvajalce je mednarodna komisija za preizkušnjo in oceno žganih pijač podelila 3 nagrade «Grand Prix» in sicer podjetju «Maraska» iz Zadra, za njegov *cherry brandy*, podjetju «NAVIP» iz Beograda za njegov *plum brandy* ter «Zupskemu rubinu» iz Kruševca za njegov *stari vinjak*. Podjetje «Zupski rubin» iz Kruševca je tako že tretjič zaporedoma dobilo to visoko odlikovanje za svoje priznano žganje. Za sadne sokove pa so jugoslovanski razstavljavci bili nagrajeni s 6 zlatimi, 22 srebrnimi in 16 bronastimi medaljami.

Vzporedno z razstavo in preizkušnjo vin, žganih pijač in sokov, ki je na Gospodarsko razstavišče zvabljala veliko ljubiteljev dobre kapljice in tudi prijetnega zabavnega programa, saj je Gospodarsko razstavišče obiskalo 92.500 obiskovalcev, je bila še vrsta strokovnih sestankov, med katerimi posvetovanje proizvajalcev vina, ki so razpravljali o problemih proizvodnje in plasiranja vina.

Letošnjo že tradicionalno ljubljansko prireditev mednarodnega značaja je obiskalo tudi več visokih jugoslovanskih gostov, pa tudi nekaj osebnosti iz tujine, kot na pr. etiopska parlamentarna delegacija, deželni glavar Štajerske Joseph Krainer, direktor graškega sejma Joseph Stoefler, predsednik graške trgovinske zbornice dr. Rupert Roth in, kot smo ob času že poročali, tržaški župan dr. Mario Franzil ter predsednik tržaškega velesejma Giovanni Suttora.

Tržaški gosti na vinskem sejmu. Med njimi vidimo župana Franzila in jug. gen. konzula v Trstu R. Janhuba

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Imeli boste precejšnjo srečo pri izbiri svojih sodelavcev. Neka oseba bo pomirjevalno vplivala na vaše razpoloženje.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Trenutek je ugoden za kakršno si bodi poslovno pobudo. Zelo prijetno in srečno vzdušje v družini.

Dvojčka (od 21. 5. do 22. 6.) Z dobro in strogo organiziranostjo boste pospešili uresničitev enega svojih najvažnejših načrtov. Ljubosumnost preprečuje uveljavitev mirnega družinskega vzdušja.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Branite svoja stališča pred kritikami najnevarnejših tekmecev. Vsi oni, ki vas obkrožajo, pospešujejo vaše nerazpoloženje.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Danes vam bo sreča dobro služila, bodite v svojem delu bolj ekspeditivni. Nekdo vam bo dal dober nasvet glede rešitve vašega človeškega vprašanja.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Povsem ste pripravljeni, da se spopromete z novimi odgovornostmi. Lepo presenečenje in zadoščenje na finančnem področju.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Dobri izgledi za uveljavitev poslovnega programa, ki ste ga sestavili skupaj s sodelavci. Ne ogražajte s svojo trmoglavostjo lepega razmerja, ki vlada med vami in drago osebo.

SKORPIJON (od 23. 10. do 21. 11.) Pretirano nezaupanje bo dokaj omejilo možnosti uspeha pri nekem delu, ki ga opravljate skupno z drugimi. Ne dregajte v občutljivost oseb, ki vas obkrožajo.

STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) Bodite korektni v odnosu svojih predstojnikov, pri tem pa se ogibajte nekaterih preveč drznih novotarij. Naslednji dnevi bodo za vas polni veselega pričakovanja.

KOZOROG (od 21. 12. do 21. 1.) Dan bo ugoden za vse, ki se bodo podali na potovanja. Trenutno se nahajate sredi zelo važnih sprememb, ki pa bodo za vas zelo ugodne.

VODNAR (od 21. 1. do 20. 2.) Bodite v svojem poslovanju bolj diplomatični, ne odpovedujte se pomoči svojih sodelavcev. S svojo prenagljenostjo boste obljubili več, kot pa boste v ustreznem pogledu lahko storili.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Podvig, ki vam je pri srcu, je docela odvisen od dobre volje vaših sodelavcev. Večer posvetite delu, ki ga najraje opravljate.

RADIO VELEVIZIJA

ČETRTEK, 12. SEPTEMBRA 1963

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Sopek slovenskih pesmi; 11.45 Glasbeno potovanje; 12.15 Znameniti gorniki «Klement Juga»; 12.45 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Gianni Safred na marimbo; 17.20 Pesem in ples; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Trio «Pro Musica»; 19.00 Zbor SAICI; 19.15 «Potovanje na mesec», dramatizirana zgodba; 20..00 Sport; 20.30 Včeraj in danes; 21.00 Simfonični koncert; po koncertu: Obletnica meseca; nato Večerni ples.

Trst

12.00 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Uspeli motivi; 13.35 Furlanski glasbeniki; 13.55 Istrske beležke; 14.05 Simfonični koncert; 14.30 Tržaški narodni motivi.

Koper

615 Jutranja glasba; 7.00 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Hristić in Liszt; 12.00 in 12.50 Glasba po željah; 13.40 Revijski orkester; 14.00 Glasba po željah; 14.30 Melodije; 15.30 Ženski kvartet; 16.00 Vsakdanje melodije; 16.30 Glasbeni paberki; 17.00 Solisti in zbori; 17.40 Ljudske popevke; 18.00 Prenos RL; 19.00 Orkester Nino Rico; 19.30 Prenos RL; 22.15 Orkester Don Elliot; 22.40 Pesmi v ritmu; 23.00 Prenos RL.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 8.20 Jutranji pozdrav; 8.35 Strani iz albuma; 9.05 Pesmi; 9.50 Operna antologija; 10.30 Oddaja za šolarje na počitnicah; 11.30 Koncert; 14.55 Vreme na ital. morjih; 15.15 Glasbena beležnica; 15.45 Ital. pesmi in plesi; 16.00 Program za najmlajše; 16.30 V disketeki; 17.25 Glasba iz Kalifornije; 18.00 Dogodki doma in po svetu; 18.10 Psihološke razlike med ital. Severom in Jugom; 18.30 Kvintet Rejcha; 19.20 Harmonikar Pablo Luarez; 20.25 Sentimentalno popotovanje; 21.00 A. N. Ostrowski: «Volkovi in ovce».

II. program

8.00 Jutranja glasba; 8.35 Corrado Lojacono; 9.00 Ital. pentagram; 9.35 Kvartet Cetra; 10.35 Nove ital. pesmi; 11.00 Vesela glasba; 12.00 Romantično popotovanje; 14.00 Pevci; 14.45 Plošče; 15.00 Album pesmi; 15.15 Kolesa in motorji; 15.35 Koncert v miniaturi; 16.00 Rapsodija; 16.35 Panorama pesmi; 17.00 Glasba z Broadwaya; 17.35 Mala enciklopedija; 18.35 Vaši izbranci; 19.50 Operetni svet; 21.00 Filmsko življenje; 21.35 M. Visconti: «Satelliti e marionette».

III. program

18.30 Gospodarska rubrika; 18.40 Skrito življenje; 19.00 Couperinove skladbe; 19.15 Nabožno čtivo; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Na programu Bruckner; 21.20 Brahms in Strauss; 22.25 Rousselove skladbe; 22.45 Priče in interpreti naše dobe.

Slovenija

4.00 Dobro jutro!; 8.05 Zlati petelin; 8.31 Marko Novosel in ansambel Weekend; 8.55 Radijska šola; 9.25 Iz zgodbe o Dimitriju Samozvancu; 10.15 Skladbice Lovca; 10.30 Nova pesmica; 10.55 Nova popevka; 11.00 Pozor, nimaš prednosti!; 12.05 Zabavna glasba; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Domači napevi; 12.45 Pesmi iz Hrvatske in Srbije; 13.15 Obvestila; 13.30 Za vsakogar nekaj; 14.05 Prizori iz oper; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.15 Zabavna glasba; 15.35 Bjelinski: Mediteranska simfonietta; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 B. Hesse-Bukowska in Czerny-Stefanska; 18.00 Aktualnosti; 18.10 Turistična oddaja; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Domače pesmi; 20.45 Lahka glasba; 21.00 Literarni večer; 21.40 Beethoven: Sonata št. 1; 22.15 Skupni program JRT; 23.05 Ples.

Hitra popravila in prodaja TV aparatov pralnih strojev elektrogospodinjskih predmetov

Radio TREVISAN

Trst, Via S. Nicolò 21, tel. 24-018
Popravila: Via delle Milizie 3, telefon štev. 76-276

Ital. televizija

18.00 Program za najmlajše; 19.00 Dnevnik; 19.15 Knjižne novosti; 19.45 Kmetijska oddaja; 20.10 Sport; 20.30 Dnevnik; 21.05 «Johnny 7»; 22.05 Resnične zgodbe o psih; 22.30 «Skopo morje», ob koncu Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.15 Giuseppe Desi: «La frana» 22.55 Na meji civilizacije; 23.35 Sportni četrtek.

Jug. televizija

19.30 TV biro; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Propagandna oddaja; 20.45 Efrain Kišon: «Inkognito» — TV igra; 21.45 Ekspedicija — potopisna reportaža; 22.15 Poročila.

Tržaški dnevnik

Vreme včeraj: najvišja temperatura 24, najnižja 17.1, ob 19. uri 21.5; vlage 71 odst., zračni tlak 1014.1 stanoviten, veter 4 km severozahodnik, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 23 stopinj.

Danes, ČETRTEK, 12. septembra Silvin
Sonce vzide ob 5.38 in zatone ob 18.25. Dolžina dneva 12.47. Luna vzide ob 0.35 in zatone ob 16.18
Jutri, PETEK, 13. septembra Filip

PRVO LETO POSTOPNEGA IZVAJANJA ŠOLSKE REFORME

Predmetnik za slov. enotno srednjo šolo še vedno čaka na odobritev ministrstva

Baje imajo šolski ravnatelji navodilo, naj se ravnajo po predmetniku, ki ga je sestavilo šolsko skrbništvo na posvetovanju s šolskimi ravnatelji

Kakor smo že poročali, se bo s 1. oktobrom začela postopoma izvajati šolska reforma, ki nam prinaša enotno srednjo šolo. Vpisovanje v prvi razred te šole se bo zaključilo 25. t.m. in zaradi tega ne moremo še točno vedeti, kakšno bo celotno število otrok v prvih razredih slovenskih enotnih srednjih šol. Pri Sv. Jakobu, v Rojanu, pri Sv. Ivanu, na Katinari, na Opčinah, v Nabrežini in Križu, na Proseku in v Dolini. Prav tako se ne more točno vedeti, koliko otrok bo obiskovalo prvi razred v posameznih šolah; vse pa kaže, da se bodo okrepili razredi v Nabrežini, na Opčinah, na Proseku in v Dolini.

Predmetnik z učnim programom enotne srednje šole je bil objavljen v prilogi Uradnega lista št. 124 od 11. maja in določa za prvi razred 25 ur pouka na teden (verouk 1 uro, italijanščina 6 ur, zgodovina, državljanska vzgoja in zemljepis 4, tuji jezik 2, matematika 3, znanstvena opazovanja in prirodopis 2, risanje in umetnost 2, ročna dela 2, glasba in petje 1, telovadba 2). Novost enotne srednje šole je tudi v tem, da v prvem razredu odpade pouk latinščine, ki je šele v drugem razredu kot dopolnilo italijanščine, v tretjem pa kot neobvezen predmet. Gornji urnik velja za šole z italijanskim učnim jezikom. Za slovensko šolo je treba seveda nekoliko spremeniti učni načrt, da se ga prilagodi našim zahtevam in potrebam. Kakor smo že poročali, je o tem vprašanju razpravljal Sindikat slovenske šole že pred zaključkom lanskega šolskega leta in je nato sestavil predlog, da bi v prvem razredu imeli skupno 31 ur pouka, ker je pač treba dodati 6 ur pouka slovenščine. Dne 9. julija je bil glede tega vprašanja sestanek ravnateljev slovenskih strokovnih šol in nižje gimnazije v Trstu s predstavniki šolskega skrbništva. Na tem sestanku je bilo sklenjeno, da bo šolski skrbnik predložil ministrstvu za javno vzgojo v odobritev naslednji predmetnik za prvi razred: slovenščina 5 ur tedensko, italijanščina 5, za vse ostale predmete pa kot je določeno v Uradnem listu in kakor je predlagal Sindikat slovenske šole. Tako bi imeli v prvem razredu slovenske enotne srednje šole skupno 29 ur pouka na teden. Tedaj je bilo govora tudi o pouku tujega jezika in so sklenili, naj bi se v glavnem poučevala nemščina. Le v primeru, da se večina staršev otrok ene šole izreče za angleščino, bi na tisti šoli poučevali ta jezik. Glede učnih programov za razne predmete se bodo slovenske šole seveda držale uradnih programov za italijanske šole, razen slovenščine, ki je učni jezik, zgodovino in zemljepis, kjer se bo dodala snov, ki se tiče in posebno zanima Slovence. Vprašanje pouka latinščine, ki naj bi se po predlogu Sindikata slovenske šole združil s poukom slovenščine, za zdaj ni pereče, ker je latinščina v programu šele v drugem razredu. Z začetkom pouka pa bo vedno bolj pereče vprašanje učnih knjig, ki jih pri nas nimamo in jih je treba sestaviti v skladu z učnim programom. Zaradi tega je nujno potrebno, da pristojne oblasti nekaj ukrenejo in preprečijo dolgo zavlačevanje, kakor se je zgodilo s pomožnimi knjigami za osnovno šolo. Mnenja smo, da bi za pouk nekaterih predmetov lahko uporabljali učbenike, ki jih imajo v Sloveniji za višje razrede osemletk, za sestavo drugih učbenikov pa bi morala šolska oblast čimprej razpisati natečaj in poskrbeti, da bi bile knjige tudi kmalu natiskane.

Ni nam znano, če je ministrstvo za javno vzgojo že odobrilo omenjeni predmetnik za prvi razred, izvedeli pa smo, da imajo šolski ravnatelji navodilo, naj se po tem ravnajo. Pričakujemo, da v Rimu ne bodo zavlačevali zadeve, obenem pa bi rad. opozorili tukajšnje pristojne oblasti, naj se lotijo sestave predmetnika za drugi in tretji razred, tako da bo pripravljena podlaga za sestavo učbenikov.

Nova šolska reforma, kakor smo že večkrat omenili, se bo izvajala polagoma. Z letošnjim šolskim letom bo novi učni program veljal le za prvi razred. Tako ne bodo učenci prvega razreda več imeli latinščine, medtem ko jo bodo še imeli dijaki v drugem in tretjem razredu; učenci prvega razreda enotne srednje šole pa bodo imeli nekatere učne predmete, ki jih prej niso imeli v prvih razredih nižje gimnazije in strokovnih šol. V šolskem letu 1964-65 bo veljal stari učni načrt le še v tretjem razredu, v šolskem letu 1965-66 pa bo novi učni program veljal za vse tri razrede.

Sindikalna pogajanja

Na sedežu Zveze malih in srednjih industrijcev so bila včeraj pogajanja med predstavniki sindikatov in delodajalcev v zvezi z zahtevami delavcev, ki so zaposleni pri čiščenju in pleskanju ladij. Delodajalci niso hoteli popustiti in ugoditi delavskim zahtevam, zato bi se bila pogajanja skoraj razbila. Le v zadnjem trenutku so se domenili, da bodo nadaljevali z njimi v ponedeljek.

Medtem pa je podjetje ILNEA odpustilo 15 delavcev te stroke, češ da mu primanjkuje dela.

Včeraj so se tudi nadaljevala pogajanja glede proizvodne nagrade v podjetju SAIFAC. Tudi ta pogajanja so odložili na prihodnji teden.

Končno so se včeraj tudi znova pričela pogajanja za sklenitev dopolnilne pokrajinske pogodbe za uslužbence javnih lokalov.

Predavanje Libertinija na sedežu PSI

Tržaška mladinska federacija PSI bo priredila v petek 13. t.m. na sedežu Ul. Mazzini 32 predavanje Lucia Libertinija, ravnatelja tednika «Mondo nuovo» in člana centralnega komiteja PSI. Govoril bo o temi: «Kriza levega centra in razgovor s katoličani».

KATASTROFALNE POSLEDICE NEDAVNEGA NEURJA

Zaradi uničenih poti v miljski okolici še vedno odrezanih od sveta 20-30 hiš

Nakazanih 20 milijonov lir za obnovo pokrajinskih cest nikakor ne bo zadostovalo - Kmetje v skrbeh zaradi bližnje trgatve

Zadnje strašno neurje jo povzročilo veliko škodo tudi v miljski okolici, zlasti na področju med cesto, ki pelje v Campore in cesto k Sv. Barbari. Pravo razdejanje sta napravila potoka, ki iz Miljskih hribov tečeta mimo Ul. D'Annunzio in mimo športnega igrišča. Spremenila sta se v divja hudournika, menjala strugo, odnesla cele plasti vinogradov in njiv, nanesla v spodnje vinograde na stotine ton kamenja, podrla in odnesla sadno drevje in trte. Potok «Piscialon» je v dolžini 400 m ne samo uničil pot, ampak je dobesedno strgal in odnesel v širini 3 m in globini 2-3 m cestno podlago. Na mestu nekdanje poti, po kateri so lahko vozili avtomobili, je zdaj divji, neprehoden jarek. Enako opustošenje je v kraju Piasò, v dolini pod cesto, ki pelje iz Milj k Sv. Barbari. Tu je hudournik odnesel pot in njeno podlago v dolžini 150 m, velike plasti njiv in vinogradov, nanesel pa je kupe in kupe kamenja na spodnje vinograde, kakor «Piscialon». Neurje je tod popolnoma spremenilo pokrajino.

Nad Miljami, pod Sv. Barbaro, na vzhodni strani pod Starimi Miljami in nad Sv. Jernejem je voda odnesla paštne, debeli plazovi pa so zasuli skoraj vse poljske poti. Prav tako je zemeljski plaz v dolžini 120 m zasul Ul. Strudthoff v gornjem delu Milj.

Delegacija kmetov je bila na miljskem županstvu in na vladnem generalnem komisariatu, kjer je zaprosila, naj bi takoj odstranili plazove in vsaj za silo popravili poti, ker je tu trgatev. Če ne bodo pravočasno odprli poti, ne bodo mogli kmetje sploh spraviti domov grozdja in druge pridelke! Tako bi bila škoda še večja.

Te dni je skupina delavcev podjetja Cesia začela popravljati za prvo silo prej omenjeni poti v «Piscialon» in Piasò. Zdaj bodo napravili 1,5 m širok prehod za pešce, nato pa bo treba zgraditi novi poti in ju zavarovati pred nalivi. Zaradi teh dveh uničenih poti je še vedno odrezanih od sveta 20 ali 30 hiš v gornjih predelih, dve hiši pa so izpraznili, ker se je plaz zemlje odtrgal prav blizu temeljev. Ljudje zdaj ne morejo z nobenim vozilom od doma, v mesto pa hodijo peš kar čez njive.

Pokrajinska uprava je dodelila zdaj 20 milijonov lir za popravilo cest, toda potrebna je znatno višja vsota, saj so poškodovane tudi mestne ulice in druge ceste, kjer je voda odnesla cele plasti asfalta in je napravila velike luknje. Toda ne samo ceste, poti, poškodovana stanovanja, obrežje itd. delajo preglavice miljskim občinskim upraviteljem. Prizadeta je bila namreč tudi kanalizacija. Voda je nanesla blato, gramoz in odpadke, da so se zamašili kanali in cevi. Vse bo treba temeljito očistiti ter pregledati, ker so nastale v več krajih nevarne špranje.

Vsekakor je treba takoj začeti z deli, ker bi sicer jesenski nalivi in zima še povečali škodo. Potrebna so velika sredstva za vsa ta dela. Zaradi tega bosta tržaška komunistična parlamentarca predložila čimprej osnutek zadevnega zakona za izredno pomoč prizadetim krajem.

VPRAŠANJE CENE MESA

Sestanek pododbora z mesarji na drobno

Ožji pododbor, ki mu je pokrajinski odbor za cene poveril nalogo, da prouči stanje trgovine z mesom, je včeraj imel sestanek s predstavniki mesarjev, ki prodajajo meso na drobno. Ugotovili so, da je sedaj v Trstu 270 mesnic in da se je način prodaje bistveno izpremenil. Vsi mesarji namreč kupujejo od grosistov že povsem pripravljeno meso in dobivajo meso izključno iz mestne klavnice. Tako so se dejansko pretvorili v preprodajalce, kar je seveda nujno vplivalo tudi na cene.

Mesarji se pritožujejo, da obstaja občutna razlika med cenami «iz izvora» in med cenami, ki jih morajo plačati grosistom.

Bistveno pa vpliva na cene tudi izpremenjeno povpraševanje, o čemer smo podrobneje že včeraj poročali. Cene na debelo, ki jih plačajo mesarji, se vrte od 820-830 lir za kg, medtem ko prednje dele prodajajo po 420 lir za kg, srednje po 880 in so po njih mnenju logično zadnji deli, primerni za zrezke, dragi, saj morajo z njimi kriti razlike. Gre za pojav, ki ni lokalnega značaja, temveč se opaža tudi v drugih italijanskih mestih in zlasti občutno v Franciji. Praktično se zato na primer iz Jugoslavije uvažajo izključno zadnji deli zaklane živine, kar pa je zaradi občutnega mednarodnega povpraševanja po tovrstnem blagu imelo porovne posledice pri cenah.

Pododbor je tudi ugotovil, da obstajajo določene razlike pri cenah na drobno med Trstom in Vidmom in da prihaja do tega zaradi različnega načina pobiranja občinskih davkov. V Trstu se tem davkom ne morejo izogniti, medtem ko se jim v videmski in goriški občini izogibajo, saj obstajajo pomembni domači proizvajalci mesa. Zato se bo komisija danes sestala še s predstavniki tržaške občine.

Pododbor ima izključno študijski značaj in bo rezultate svojih raziskovanj predložil v petek ali v soboto na sestanku pokrajinskega odbora za cene, ki je pristojen, da dokončno razpravlja o vprašanju cen mesa.

Podlegel poškodbam prometne nesreče

Sinoči ob 20,10 je umrl na ortopedskem oddelku 19-letni Sergio Kumar, ki se je ponesrečil pred 3 dnevi v bližini tovarne testenin Mullich v Ul. Flavia 55.

Kot smo že poročali, se je Kumar peljal v zgodnjih urah z motorjem na delo. V bližini omenjenega podjetja je trčil v tovornik, ki ga je upravljal šofer Luciano Poropat iz Ul. Monteverdi, ki je prav tedaj hotel zaviti na cestni odcep, ki pelje proti Katinari. Poropat je prepozno opazil motorista, ki mu je prihajal naproti in kljub temu, da je skušal zavreti vozilo, ni utegnil preprečiti trčenja. Kumar je trčil z vso silo v desno stran tovornika ter zletel nekaj metrov daleč. Pri padcu si je zlomil obe stegnenici ter se poškodoval tudi po raznih drugih delih telesa.

Ko je včeraj zjutraj 82-letna Cecilia Magris vd. Magris iz Ulice Tommaso Luciani 4 hotela vstati s postelje, je nenadoma začutila ostro bolečino na levi nogi. Okoli 12.30 so že priletno žensko prepeljali na ortopedski oddelek splošne bolnišnice, kjer so ji ugotovili zdravniki zlom leve stegnenice. Prognoza je pridržana.

SMRTNA PROMETNA NESREČA POD GRETO

Študent izgubil življenje pri trčenju avta v zid

Do nesreče je prišlo pri povratku vesele študentovske družbe s Proseka

Včeraj zjutraj ob 1.20 je prišlo na klancu pod Greto do smrtne nesreče pri kateri je zgubil življenje študent Riccardo Sanzio iz Ul. Boccaccio 20.

Potek nezgode je bil pretresljiv. Ob tisti uri se je po cesti s Proseka proti Trstu pomikala s precejšnjo hitrostjo avtomobilska kolona številnih vseučiliških študentov ki so malo prej proslavljali na Proseku vpis nekega svojega prijatelja na vseučilišče.

Zelo verjetno je, da je bila vesela druščina zelo razigrana, kar je vplivalo tudi na šoferje avtomobilov, ki so krepko pritisnili na plinske vzvode. Prvi avto je upravljal 20-letni Enzo Bresina iz Ul. Combi 7. Ko je Bresina pripeljal do ovinka, ki je tik pod križiščem z Ul. Cisternone, kjer ulica zavije nekoliko na levo navzdol proti rojanskemu mostu, je zaradi hitrosti izgubil nadzorstvo nad avtom, ki je trčil ob pločnik in takoj nato ob zid na desni strani ceste. Trenutek nato se je avto prekucnil ter zdrsnil ob zidu kakih deset metrov navzdol, dokler ni treščil z vso silo ob hišo, ki je pomaknjena nekoliko proti cesti.

Silen tresk je privabil iz bližnjega lokala in hiš številne osebe, ki so takoj telefonirale na rešilno postajo RK. Medtem so se pripeljali na kraj nesreče tudi ostali študentje, med katerimi je bil tudi brat enega izmed ponesrečencev. Poleg omenjenih dveh študentov je bil v avtu tudi Dario Candotti iz Ul. Navali 56. Kot smo že dejali, je poškodbam podlegel Sanzio, ki si je pri nezgodi prebil lobanjo. Nekoliko laže sta se poškodovala Bresina in Candotti. Vendar pa se bosta morala tudi ta dva zdraviti v bolnišnici približno mesec dni.

Z vespo je trčil v avtomobil

Včeraj ob 13.30 so prepeljali v splošno bolnišnico 37-letnega Renata Debernardija iz Ul. Stampa 7, ki se je ponesrečil z vespo v bližini obale.

Nekoliko prej se je Debernardi peljal po Ul. Mercato vecchio z vespo TS 13560. Na vogalu s stransko ulico tik ob palači Tržaškega Lloyda, je trčil v avto Fiat 1100 TS 30806, ki ga je upravljal 31-letni urar Aldo Crevatin iz Ul. Scaglioni 19.

Zaradi trčenja je Debernardi izgubil nadzorstvo nad skuterjem ter se prevrnil. Pri tem si je zelo verjetno zlomil gleženj leve noge. V bolnišnici se bo moral zdraviti okoli 20 dni.

SPOROČILO TRŽAŠKE FEDERACIJE PSI

Stališče PSI za rešitev krize v občinski in pokrajinski upravi

Senator Bonacina postavil pogoj odkrite usmeritve KD na levo - Vprašanje v zvezi z vestmi o Esso Standard

V zvezi z obiskom socialističnega senatorja Bonacine v Trstu je izdal tiskovni urad tržaške federacije PSI naslednje poročilo:

V prostorih tržaške federacije PSI je bil včeraj sestanek, ki sta mu predsedovala senator Ercole Bonacina in tajnik federacije Arnaldo Pittoni.

Senator Bonacina je orisal resolucijo, ki jo bo večinska struja PSI predložila na bližnjem kongresu stranke. «Naše stališče — je dejal govornik — je dosleden in logičen razvoj politike avtonomije in stikov s katoliškimi množicami, začete leta 1955 v Turinu in preizkušene v praksi s spreminjajočimi se dogodki v prvi vladi levega centra pod predsedstvom Fanfanija. In ravno s to nedavno izkušnjo — je nadaljeval sen. Bonacina — se je treba okoristiti. To se bo lahko zgodilo, če bo po eni strani vsa Krščanska demokracija razumela, da je sodelovanje s socialisti možno samo pod pogojem dokončne prekinitve odnosov s silami in interesi gospodarske in politične desnice; po drugi strani pa, če ne bodo socialisti le menili, da se bo polemika s KPI nadaljevala, marveč če jo bodo le še bolj poglobili in razvili v zvezi z vsemi vprašanji svobode in demokracije v izvajanju oblasti, vprašanji, glede katerih se socialistične izkušnje globoko razlikujejo od komunističnih».

Po mnenju Bonacine velja takšno stališče ne le za vsedržavna politična vprašanja, marveč tudi za krajevna. Zato si tržaška KD dela utvare, če namerava rešiti krizo v občinski in pokrajinski upravi v prepričanju, da ji bo PSI brezpogojno na razpolago. Nasprotno, tudi v Trstu je neogibni pogoj za uresničenje odborov levega centra, da KD v svoji politični usmeritvi in v svojih upravnih programih odkrito krene na levo.

Tiskovni urad PSI sporoča tudi, da je senator Bonacina včeraj postavil ministroma za industrijo in za finance vprašanje, ali je družba Esso Standard, lastnica stare rafinerije v Trstu, vložila kako prošnjo, da bi namenila del rafinerije za navadno skladišče za rudninska olja in gorivo, tako da bi močno skrčila proizvodnjo.

Če se je to zgodilo, vprašuje senator ministra, ali ne menita, da bi bila ugoditev tej prošnji v nasprotju s ponovnimi vladnimi zagotovili tržaškim parlamentarcem, oblastem in sindikalnim organizacijam, da ne bodo te rafinerije niti izločili niti skrčili njene proizvodnje.

Lepaki in letaki CGIL o ladjedelnici Sv. Marka

FIOM-CGIL je izdala včeraj lepake in letake, v katerih opozarja delavstvo in prebivalstvo sploh o neugodnih perspektivah glede bodočnosti ladjedelnice Sv. Marka. FIOM pravi, da nameravajo skrčiti ladjedelnico in spremeniti njeno dejavnost. Proti temu se morajo upreti vsi delavci in prebivalci ter glasno zahtevati, naj se prihrani tako hud udarec tržaškemu gospodarstvu. FIOM omenja pri tem tudi molk ministrov ob splavitvi ladje «Agip-Trieste».

Javni natečaj za učiteljska mesta

Šolsko skrbništvo sporoča, da je razpisan javni natečaj za učiteljska mesta (ruolo normale ter ruolo in soprannumero).

Rok za predložitev prošenj zapade ob 24. uri 9. novembra 1963. Potrebna navodila so interesentom na vpogled na šolskem skrbništvu, šolskem nadzorništvu in didaktičnih ravnateljstvih.

PO ZAGOTOVILU O IZPLAČILU ZAOSTANKOV

Preklicana stavka uslužbencev občinskega pogrebnega podjetja

Uslužbencem morajo še izplačati periodične poviške

Danes bi se morala pričeti delna stavka uslužbencev občinskega pogrebnega podjetja, ki so prešli v občinsko službo iz zasebnih pogrebnih podjetij. S temi uslužbenci je občinska uprava lani v oktobru sklenila na uradu za delo delovno pogodbo ter jo tudi v glavnem izvajala. 11. decembra je namreč odobrila sklep o potrditvi te pogodbe ter ga poslala v odobritev prefekturi. Ta pa ni niti doslej odobrila sklepa ter ga je poslala nazaj občini z nekimi pripombami. Občina ga ji je vrnila s svojimi protipredlogi 6. avgusta. V tem času pa so za nekatere uslužbence dozoreli periodični poviški (5-odstotni), a občina jih prizadetim še ni izplačala ravno zaradi odlašanja prefekture pri odobritvi sklepa. Poleg tega je občina dolžna uslužbencem še nekatere zaostanke za november in december 1962.

Uslužbenci so dolgo čakali, da jim izplačajo, kar jim pritiče, nato pa so se naveličali in napovedali delno stavko. Sklenili so namreč, da bodo vozili mrliče naravnost iz stanovanj ali mrtvašnice na pokopališče, tako da sploh ne bi bilo pogrebnega sprevoda v mestu niti obredov v cerkvi ali kapeli v mrtvašnici, marveč samo na pokopališču. Toda na srečo ni prišlo do tega, ker je včeraj županstvo zagotovilo, da jim bo izplačalo zaostanke za november in december uslužbenci so sinoči na skupščini sklenili, da prekličejo stavko. Kar se tiče periodičnih poviškov, pa jim jih bodo izplačali, ko bo prefektura odobrila občinski sklep. Zato bodo ostali uslužbenci do tedaj v stavkovni pripravljenosti.

Avtomobilist na ovinku podrl motorista

Včeraj okoli 18. ure se je 22-letni Salvatore Miceli iz Naselja Sv. Sergeja 6 peljal z vespo po Ul. Sv. Sergeja. Ko je prišel do Ul. Madonnina, je tik na vogalu trčil v Fiat 600, ki ga je šofiral 51-letni Vittorio Ponzi iz Ul. Vasari št. 7. Avtomobilist, ki se je peljal po Ul. Madonnina navzgor v smeri proti Trgu Vico, se je nenadoma znašel pred motoristom ter ga je podrl na tla.

Micelija so takoj prepeljali v bolnišnico ter so ga sprejeli na 2. kirurški oddelek. Mladenič je dobil pri padcu 8 cm dolgo rano na levem sencu, si poškodoval palec na levi roki, se pobil po levem komolcu in po kolenih ter si verjetno zvil levo zapestje. Ponesrečenec je dobil tudi močan živčni šok. V bolnišnici se bo moral zdraviti osem dni.

Z motorjem zadel ob obcestni znak

Ko se je sinoči nekoliko po 22. uri 46-letni Darislav Košuta iz Križa štev. 77 peljal z motornim kolesom proti Sesljanu, je iz neznanih vzrokov zavozil s ceste in zadel ob prometni znak. Pri tem se je pobil in ranil po ustnicah in levi roki, verjetno si je zlomil levi kazalec in se je nekoliko pobil po glavi ter opraskal po nogah. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na 2. kirurški oddelek. Okreval bo v dveh tednih.

Z vespo v pešca in nato na tla

Sinoči nekaj pred 20. uro je prišlo na trgu Belvedere do prometne nesreče pri kateri so se poškodovale, k sreči le laže, tri osebe. 76-letni Giuseppe Zugna iz Scala Santa 186 je ob omenjeni uri hotel prečkati trg na vogalu z Ul. Udine in sicer z desne strani proti levi. V tistem trenutku je privozil mimo z vespo 39-letni Renato Braico z Rocola 788, ki je peljal na zadnjem sedežu svojo ženo, 35-letno Adriano Granzotto. Motorist je podrl priletnega moškega na tla ter se nato prekucnil z vozilom na cesto. Pri nezgodi se je najhuje poškodoval Zugna, ki se bo moral zdraviti na II. kirurškem oddelku okoli 20 dni. Pobil se je namreč po levem sencu in levem delu zatilnika ter delno izgubil spomin. Braico pa se je pobil po čelu ter bo ozdravel v osmih dneh. Njegova žena je utrpela le lažje poškodbe in se bo morala zdraviti le 5 dni. Braicovima so v bolnišnici nudili le prvo pomoč.

NOČNA SLUŽBA LEKARN od 1. do 15. septembra

All'Alabarda, Istrska ulica 7; de Leitenburg, Trg sv. Ivana 5; Ai Due Mori, Trg Unità 4; Prendini, Ul. Tiziano Vecellio 24.

5 MLADOLETNIH NEPRIDIPRAVOV PRIJAVLJENIH TOŽILSTVU

Kradel je motocikle zase in za prijatelje

Z motorji so se vozarili po mestu brez voznega dovoljenja, dokler jim ni zmanjkalo bencina

Predvčerajšnjim so organi letečega oddelka kvesture prijavili državnemu tožilstvu za mladoletne pet mladeničev. Enega izmed teh so prijavili zaradi kraje skuterjev, ostale štiri pa, ker so uporabljali ukradene skuterje ter se vozili z njimi, čeprav niso imeli ustreznih vozniških dovoljenj.

Tatvine so obtožili 16-letnega Umberta C., medtem ko se bodo morali zagovarjati zaradi nakupa ukradenega blaga (pod ta člen spada tudi uporaba ukradenih predmetov): 16-letni Domenic C., 16-letni Giacomo P., 16-letni Angelo R., ter 13-letni Angelo B. Vse pa so obtožili tudi, da so se vozili s skuterji brez šoferske izkaznice.

Policijski organi so zasledili mlade zlikovce čisto slučajno. 6 t.m. zvečer je neki mestni redar ustavil v Ul. S. Michele dva mladeniča, ki sta se peljala s skuterjem. Ker se mu je zdelo, da je motor ukraden, je izročil oba agentom letečega oddelka. Šlo je za Giacoma P. in za Angela R., ki ju je policija temeljito zaslišala. Mladeniča sta kmalu priznala, da sta našla skuter na nekem parkirnem mestu blizu novega dela občinske palače. Povedala sta še, da je neki Umberto C. puščal na tistem mestu motorje, ki jih je ukradel in s katerimi so potem razpolagali njegovi prijatelji.

Naslednjega dne so se policisti postavili v zasedo in seveda kmalu prijeli Umberta C. Mladenič je priznal, da je kradel skuterje že mesec dni. Z njimi so se vozili on in prijatelji, dokler je bila v rezervoarjih le kapljica bencina.

Med nadaljnjo preiskavo so policisti zvedeli, da sta se z ukradenimi skuterji vozila tudi 21-letni Duilio Erman iz Ul. Chiauchiara 3 ter 16-letni Giorgio V. Tudi ta dva so prijavili sodišču zaradi nakupa ukradenega blaga in vožnje motorja brez vozniškega dovoljenja.

Doma je padla in si prebila lobanjo

Na 2. kirurški oddelek so sinoči ob 21.20 sprejeli 88-letno Mario Spessot vd. Bressan iz Ul. Sara Davis 114, ki se je hudo pobila po glavi. Žensko so prepeljali v bolnišnico v nezavestnem stanju. Njena snaha je povedala, da se je tašča pobila na domačem dvorišču, kjer je padla verjetno zato, ker ji je postalo nenadoma slabo. Zdravniki so ugotovili, da si je priletna ženska prebila lobanjo na čelu ter so jo zato sprejeli v bolnišnico s pridržano prognozo.

ZARADI RAZBITJA POGAJANJ V RIMU

Danes 48-urna stavka gradbenih delavcev

V vsej državi bo stavkalo okrog 80 tisoč delavcev - Od 17. do 19. druga stavka?

Danes ob 6. uri se prične po vsej državi 48-urna stavka gradbenih delavcev. Napovedali so jo, ker so se v Rimu razbila pogajanja za sklenitev nove kolektivne delovne pogodbe. Združenje delodajalcev ANCE namreč ni pristalo na osnovne zahteve delavcev, zlasti pa ne na zahtevo po zagotovljeni minimalni letni mezdi. To mezdo zahtevajo, ker ostajajo za časa slabega vremena tudi po več dni brez dela in zaslužka. Delodajalci pa pravijo, da je tej zahtevi nemogoče ugoditi, češ da ne bi mogli niti delati predračunov za gradnje, saj ne morejo vedeti vnaprej, kakšno bo vreme in za koliko časa bi morali sploh plačevati delavcem mezde, ne da bi imeli od njih kake koristi. Seveda je to le eno vprašanje, ki loči obe stranki: so pa še druga.

Na podlagi prejšnjih sporazumov obstaja na primer tako imenovana gradbena blagajna, v katero vplačujejo delodajalci določen odstotek plače, ki se nanaša na praznike, na trinajsto plačo itd. Iz te blagajne dobe nato delavci ta «zamrznjeni» prejemek v zimskih mesecih. Toda tudi pri nas se dogaja, da nekateri delodajalci ne vplačujejo redno v to blagajno, kar bi morali. Potemtakem te blagajne ne delujejo, kot bi morale in delavci zahtevajo, naj se sprejmejo nova pravila v zvezi z njih delovanjem. Delavci nadalje zahtevajo, da se uredi vprašanje akordnih dodatkov ter kvalifikacij, ki morajo ustrezati delu, ki ga delavci dejansko opravljajo.

Kot vidimo, je mnogo nerešenih vprašanj, delodajalci pa kažejo le malo dobre volje, da bi se rešila. Zato so delavci že napovedali drugo stavko, ki bo od 17. do 19. t. m., nakar bi sledile še stavke po posameznih deželah. V gradbeništvu bo položaj zato precej razgiban in stavke bodo imele tudi velik odmev v javnosti, saj je v vsej državi okrog milijon delavcev te stroke, gradbena dejavnost pa je ena izmed najbolj važnih.

Kot povsod je tudi pri nas stavka enotna. Stavkajoči delavci se bodo danes ob 10. uri sestali na skupščini v prostorih Delavske zbornice v Ulici Duca d'Aosta 12.

Od 20. do 22. t. m.

V Trstu kongres o medicinski telovadbi

Od 20. do 22. t. m. bo v Trstu X. vsedržavni kongres «Italijanskega združenja za telovadno medicino, fizikalno medicino in rehabilitacijo». Na kongresu, katerega se bo udeležilo okrog 350 zdravnikov in telovadnih vzgojiteljev, bosta podana referata o «Organizaciji tečajev korekturne telovadbe na italijanskih šolah», o čemer bosta predavala prof. Graziadei iz Trsta in prof. Mosconi iz Milana, ter referat o «Medicinski telovadbi v proučevanju in zdravljenju starostnih bolezni» o čemer bosta predavala prof. Zilli in Pastorini iz Firenc.

Trst je prvo mesto, v katerem je bila že l. 1924 uvedena v šole korekturna telovadba in to tako v osnovne kot v srednje šole. Zasluga za to pripada dr. Emilu Comissu. Od leta 1924 do danes se je v tržaškem centru za korekturno telovadb ozdravilo 48.706 učencev.

Vpisovanje v šolo za klasične plese

Začelo se je vpisovanje za šolsko leto 1963-64 v šolo za klasične plese «Città di Trieste», ki jo vodi prof. Maria Panzini. Tajništvo šole, ki ima svoj sedež v Ul. Imbriani 14 (tel. 28-442) pri Umetniškem krožku, je odprto za informacije in za vpisovanje v razne tečaje vsak dan od 18. do 20. ure.

Pouk na šoli je razdeljen na tri osnovne tečaje in sicer na «pripravljalni tečaj», v katerega se lahko vpišejo gojenke od 4. do 7. leta starosti ter na «nižji» in «višji» tečaj, ki ju lahko posečajo gojenke od 8. do 11. oz. od 12. do 16. leta starosti.

Lekcije se bodo začele v torek 1. oktobra.

Nalezljive bolezni v prvih dneh septembra

Zdravstveno stanje v tržaški občini je bilo v prvih desetih dneh tekočega meseca zadovoljivo in število nalezljivih obolenj ni preseglo bolj ali manj normalnega stanja. Največ primerov nalezljivih obolenj je bilo za škrlatinko in sicer 14, od katerih pa sta bila dva izven tržaške občine. Ošpic je bilo 11 primerov, priušesne slinavke 5 primerov, davice in noric po štirje primeri, tifuzne mrzlice trije primeri (eden izven občine), oslovskega kašlja dva primera ter po en primer malteške mrzlice (izven občine), rdečk in infektivnega vnetja jeter (izven občine).

Opozorilo zveze bivših deportirancev

Zveza bivših deportirancev v nacističnih taboriščih opozarja vse bivše deportirance, ki niso še izpolnili in predložili zadevnega vzorca mednarodnega Rdečega križa za dokumentacijo o internaciji, naj se čimprej zglasijo na sedežu omenjene zveze v Ulici Zonta 4-I. nad. Urad zveze je odprt vsak dan od 10. do 12. ure.

GLASBENA MATICA V TRSTU

Vpisovanje gojencev v Šolo Glasbene Matice se nadaljuje dnevno od 9. do 12. ure v Ul. R. Manna 29, tel. 29779.

Ljudska prosveta

Danes ob 21. uri seja odbora prosvetnega društva «Barkovlje».

V soboto 14. septembra ob 20. uri nastopa v prosvetnem domu na Opčinah glasbeni ansambel «Beneški fantje». V nedeljo 15. septembra popoldne nastopajo na ljudski veselici pri Sv. Barbari.

Razna obvestila

Mladinska iniciativa obvešča, da bo seja glavnega odbora v torek ob 20.25 v Ul. Geppa 9.

Izleti

Prosvetno društvo «Slavko Škamperle» priredi dne 22. t.m. enodnevni izlet v Postojno, Rakovo dolino in Predjamski grad. Vpisovanje na sedežu Stadiona «I. maj» vsak večer, razen sobote, od 20. do 22. ure ter ob nedeljah od 10. do 12. ure. Vpisovanje se zaključi dne 16. t.m.

Društvena prodajalna na Opčinah obvešča izletnike, da bo odhod v nedeljo 15. t.m. ob 5. uri izpred gostilne Sklavs v Narodni ulici. Prosimo za točnost!

SPDT priredi v nedeljo 22. t.m. planinski izlet na Višarje in Lovca ter za tiste, ki bi to želeli, tudi k Belopeškim jezerom. Tu se bomo srečali s člani bratskega koroškega SPD iz Celovca.

Darovi in prispevki

Ob 3. obletnici smrti našega nepozabnega moža in očeta Danila Nedoha darujeta žena in hčerka 3000 lir za Dijaško Matico.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
Sillanpaa:
KRESNI PLES L 230
Smolnikar:
OTROČKI, ŽIVLJENJE TEČE DALJE » 710

CINE FOTOMATERIALE
SEGULIN
Trst, Ul. Mazzini 53
Telefon 733-361
Vabi prijatelje in znance, naj ga obiščejo.
HVALA!

Šolske vesti

Na državnem znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom se vrši vpisovanje za šolsko leto 1963-1964 vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvu zavoda v Ulici Lazzaretto vecchio 9-II. neprekinjeno do 25. septembra 1963. Navodila glede vpisovanja so razvidna na zavodovi oglasni deski.

Ravnateljstvo državnega znanstvenega liceja s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se pričnejo zrelostni izpiti v jesenskem izpitnem roku šolskega leta 1962-63 dne 13. septembra 1963 ob 8.30 s pismenim izpitom iz italijanščine.

Na državnem trgovskem tehničnem zavodu s slovenskim učnim jezikom v Trstu se je začelo in bo trajalo do ni popravni izpiti 13. septembra 1963 ob 8.30 s pismeno nalogo iz italijanščine.

Vpisovanja za šolsko leto 1963-64 se vršijo vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvu zavoda v Ul. Caravaggio 4, neprekinjeno do vključno 25. septembra 1963.

Državna nižja industrijska strokovna šola s slovenskim učnim jezikom v Trstu (Rojan, Ulica Montorsino 8), obvešča, da se vrši vpisovanje učencev in učenk do vključno dne 25. septembra t.l.

Ravnateljstvo nižje trgovske strokovne šole pri Sv. Ivanu obvešča dijake, da se vpisovanje za II. in III. razred ter za I. razred enotne srednje šole nadaljuje do 25. septembra 1963 vsak delavnik od 10. do 12. ure. Učenci, ki se vpišejo v I. razred enotne srednje šole morajo predložiti naslednje dokumente:

1. Rojstni list iz anagraf. urada.
2. Potrdilo o precepljenju.
3. Potrdilo o zdravih očeh.
4. Zadnje šolsko spričevalo.

Vsa druga pojasnila se dobijo v tajništvu šole.

Vpisovanje v slovensko učiteljišče v Trstu se bodo začeli usposobljenost- 25. septembra. Pojasnila daje tajništvo zavoda.

Kino

Nazionale 16.00 «Quello che spara per primo».
Arcobaleno 16.00 «L'ultima cavalcata» Anthony Quinn.
Excelsior 16.00 «U 153 agguato sul fondo». Vojni film.
Fenice 15.30 «Hud il selvaggio» Paul Newman. Prepovedano mladini.
Grattacielo 15.30 «La grande fuga». Technicolor.
Supercinema 16.00 «Sexy nudo» eastmancolor. Prepovedano mladini. Drugi teden.
Alabarda 16.30 «I tre implacabili». Jeffry Horne, Cristina Gaioni. Technicolor. Zadnji dan.
Filodrammatico 16.30 «Il sole splende alto» Charles Vinninger.
Aurora 16.00 «Il prigioniero della miniera».
Cristallo 16.30 «Che fine ha fatto Baby Jane» Bette Davis. Prepovedano mladini.
Capitol 16.00 «I due gondolieri» — Technicolor. Nino Manfredi, Alberto Sordi.
Garibaldi 16.00 «Interpol, squadra falsari» John Wayne.
Massimo 16.30 «I pirati del cielo» O. W. Ficher.
Impero 16.30—21.45 «La nave Matta di Mister Roberts».
Moderno 16.00 «Una sposa per due» Technicolor. Sandra Dee. Sledi barvna slikanica «Tom in Jerry».
Astoria 17.00 «I magliari» Alberto Sordi, Belinda Lee.
Astra 16.30 «Ursus e la ragazza tartara».
Vittorio Veneto Revija policijskih filmov. 16.00 «Io confesso» Montgomery Clift.
Abbazia 16.00 «Il traditore di Fort Alamo». Technicolor. Glenn Ford.
Marconi 16.30 «La legge contro Bill Kidd» Scott Brady. Technicolor.
Ideale 16.00 «Peccati d'estate». Prepovedano mladini.

KINO NA PROSTEM

Marconi 20.00 22.00 «La legge contro Bill Kidd». Technicolor. Scott Brady.
Paradiso 20.00 «L'ammutinamento del Caine». Technicolor. Humphrey Bogart.
Skedenj 20.00 (v dvorani ob 16.00) «A me piace la galera» Susanna Jork.

Danes: v MIRAMARU predstava «Luči in zvoki». Ob 21. uri v nemščini «Der Kaisertraum von Miramare», ob 22.15 v italijanščini «Maksimilijan in Karlota».

Mali oglasi

PRI VAŠIH NAKUPIH obiščite trgovino **«MAGLIABELLA» na Korzu Garibaldi**, 11 (Barriera) nekaj korakov od avtobusne postaje. Pri nas dobite veliko izbiro vseh vrst **PLETENIN**, nogavic in perila za ženske, moške in otroke po najnižjih cenah v Trstu. Postreženi boste v vašem jeziku. Pri nakupu dobite primerno darilo.

POKRIVANJE PODOV in podi iz plastike, guma, linoleum od 500 lir dalje kv. meter. Preproge in plastične preproge za hodnike vseh vrst po zelo ugodnih cenah. Zagotovljena namestitev izkušenih delavcev. **ITALPLAST, Trst Trg Ospedale 6, tel. 95-919.**

Včeraj - danes

11. septembra 1963 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 6 oseb.

UMRLI SO: 82-letna Maria Caproni por. Marchi, 63-letni Giovanni Benussi, 64-letna Luigia Matteuscig por. Giannotta, 19-letni Riccardo Sonzio, 56-letni Ferruccio Zonta, 68-letna Angela Tabacco vd. Gatto.

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo dobrim osebam iz Bazovice, posebno družini Vincenc Petaros, ki so sočustvovale z nami ob izgubi naše drage

Edvige Amisano

Družini AMISANO in dott. MARIO FRASCINELLI

Trst, 12.IX.1963.

POMEMBNA VLOGA KORISTNE USTANOVE

Razvoj gradbene dejavnosti Zavoda za ljudske hiše (IACP)

V 60 letih svojega obstoja je zavod do začetka letošnjega leta zgradil v Trstu 12.135 stanovanj s 63.599 stanovanjskimi prostori

Po zadnjem uradnem štetju prebivalstva leta 1961 je bilo na tržaškem področju skupno 97.040 stanovanj s 319.506 stanovanjskimi prostori; v tržaški občini pa je bilo 89.424 stanovanj z 294.893 stanovanjskimi prostori.

Do konca leta 1962 se je število tako stanovanj kot tudi stanovanjskih prostorov za nekoliko povišalo, toda navedene številke še niso mnogo spremenile. Od vseh stanovanj in stanovanjskih prostorov na tržaškem področju je Zavod za ljudske hiše (IACP) v svojih 60 letih življenja od ustanovitve leta 1902 do začetka leta 1963, zgradil 14.035 stanovanj s 73.319 stanovanjskimi prostori; v tržaški občini pa je omenjeni zavod sezidal 12.135 stanovanj s 63.599 stanovanjskimi prostori.

Število stanovanj, ki jih je Zavod za ljudske hiše sezidal na našem področju, je precejšnje, saj predstavlja nekaj nad 13.5 odst. vseh stanovanj na področju. Zgraditi nad 14.000 stanovanj pomeni zgraditi mesto za najmanj 60.000 prebivalcev. To hipotetično mesto je Zavod za ljudske hiše zgradil od leta 1902 do konca leta 1962. Če pa upoštevamo, da je imel Trst leta 1902 že 180.000 prebivalcev, in če upoštevamo zlasti še gradnje ljudskih stanovanj po drugi svetovni vojni, bomo takoj videli, da je odstotek stanovanj, ki jih je zgradil IACP še posebno v zadnjih 17 letih, v primerjavi z vsemi drugimi novimi stanovanji mnogo višji od povprečnega odstotka, ki ga dobimo upoštevajoč skupno število stanovanj po zadnjem ljudskem štetju.

Zgodovina Zavoda za ljudske hiše je najtesneje povezana z zgodovino borbe delavcev za stanovanje. Po dobrih 60 letih so se sicer razmere precej spremenile. Zavod za ljudske hiše ne zida več tistih kasarn, kot jih je zidal v prvih letih svojega življenja. Poleg tega pa se je med prvo in drugo svetovno vojno uveljavilo pravilo gradnje ločenih ljudskih stanovanj za uradnike in za delavce. Seveda so uradniki dobivali lepša in bolj udobna stanovanja, delavci pa takšna, da so se v mnogih primerih le s silo strpali vanje.

O stanovanjih in o upravi IACP med dvema vojnama je dovolj da povemo, da je bilo to v rokah fašističnega režima; zato tudi razlike med stanovanji za uradnike in za delavce.

Toda po drugi svetovni vojni je bil Zavod za ljudske hiše postavljen pred veliko nalogo. Mesto je utrpelo nekaj bombnih napadov, med vojno so bile hiše zanemarjene, nihče jih ni popravljal, kar je močno prizadelo zlasti bolj stare hiše, ki niso vzdržale vremenskih neprilik. Gradnje zasebnih stanovanj takoj v prvih povojnih letih skoraj ni bilo, ker se nihče ni upal naložiti denarja v zidanje hiš, dokler je bilo politično stanje še negotovo in dokler se lira ni toliko ustalila, da je lahko jamčila zasebniku, da bo imel s svojo nepremičnino zadostni dobiček na vloženi denar.

Nuja po stanovanjih pa je bila vedno večja. Na tisoče in tisoče družin je takoj po vojni živelo v kleteh, skladiščih, v zatohlih podstrešjih, največ pa v sostanovanju z drugimi družinami, kjer se družinsko življenje gotovo ni moglo najbolje razvijati. V Trstu se je vprašanje ljudskih stanovanj začelo reševati s prispevki tedanje ZVU, ki je v nekaterih primerih posnela nekatere zakone, ki so glede ljudskih stanovanj izšli v Italiji. Poleg tega je ZVU raztegnila na Trst tudi zakon «Aldisio» ter druge ukrepe.

Po prihodu italijanske uprave v Trst pa so bili na naše področje raztegnjeni vsi zakoni, ki jih poprej ZVU ni raztegnila, čeprav je dajala letno Zavodu za ljudske hiše precej denarja.

Toda šele v zadnjih desetih letih je avod za ljudske hiše začel skrbeti za zidanje boljših in bolj udobnih ljudskih stanovanj. V nekaterih mestnih predelih, kot na primer v Rocolu, na Elizejskih pojanah, pri Sv. Soboti in tudi drugod so zraslе res lepe, moderne stanovanjske hiše, čeprav so v nekaterih krajih prostori še vedno premajhni. Toda hiše na Greti, pri stadionu (Sv. Sobota), kakor tudi prve hiše na Elizejskih pojanah so bile zgrajene res ekonomično, brez dvigala, s slabo razporejenimi in z majhnimi prostori ter z mnogimi tistimi pomanjkljivostmi, ki so jih pozneje, in sicer v zadnjih letih sicer precej odpravili.

Vprašanje zase pa je naselje S. Sergio. Po pisanju in izjavah graditeljev, naj bi bilo to naselje vzor gradnje neodvisnih mestnih naselij. Po mnenju ljudi, ki tam že nekaj let stanujejo, kakor tudi po mnenju mnogih oseb, ki so se za pomanjkljivosti v tem naselju zanimale, je stanje v tem naselju popolnoma drugačno. Dovolj je, da omenimo, da niso v naselju poskrbeli za trgovske prostore, za šole in za druge javne objekte in služnosti, ki jih prebivalstvo tako velikega naselja nujno potrebuje. Na vse to so začeli misliti šele potem, ko so vselili v nove hiše na stotine družin, kar je povzročilo ostre proteste tako na občini kot pri drugih ustanovah, ki so odgovorne za vse te pomanjkljivosti.

Prve ljudske stanovanjske hiše, ki jih je zavod ICAM (sedanji IACP) sezidal pred 60 leti, in sicer leta 1903-1904 v Zgornji Carboli, kjer so tedaj prevladovale kmetije in zapuščena zemljišča in ki je sedaj postalo eno najbolj iskanih zazidalnih področij

Del novih modernih ljudskih stanovanjskih hiš v Rocolu, kjer je bilo pred kratkim sezidanih 13 hiš z 88 stanovanji

PRVA BRIDKA IZKUŠNJA NA KRIVI POTI

Prebrisani Nemec ogoljufal Jugoslovana za denar in kovček

Sleparskega Nemca so kmalu po prijavi izsledili in prijavili sodišču

Jugoslovanski državljan Peter Božič, star 28 let, je prišel v Trst z rednim jugoslovanskim potnim listom ter se je hotel izseliti v Francijo. Na limanice pa ga je v našem mestu ujel neki nemški turist, ki ga je ogoljufal za 7.000 lir ter se polastil njegovega kovčka v katerem je Božič hranil okoli 20.000 lir ter razna oblačila in druge predmete v skupni vrednosti nadaljnjih 20.000 lir.

Pustolovščina s tem žalostnim koncem se je začela za Božiča konec julija letos. Tedaj je v našem mestu bival že nekaj dni 37-letni nemški državljan Karl Daevel iz Saara, ki je prišel v Trst z nekim svojim prijateljem. Več dni sta preživela že tu, a vsak večer sta popivala po raznih nočnih lokalih. Prav v enem izmed teh lokalov je Daevel spoznal Božiča, ki mu je dejal, da je pred kratkim prišel iz Jugoslavije ter da se želi izseliti v Francijo, kjer bi, vsaj tako je upal, zaslužil več kot v domovini. Vse to je Božič zaupal Nemcu ob kozarcu dobrega vina, ki navadno razveže jezik tudi najbolj molčečim ljudem. Nemec je seveda pil, toda ostal je popolnoma trezen, kar dokazuje dejstvo, da je začel misliti kako bi osleparil bodočega «emigranta». Daevel in Božič sta se potem še srečala po raznih lokalih in z vsakim dnevom je Nemec vedno bolj spopolnjeval svoj sleparski načrt. Nekega dne je rekel Božiču, da pozna vplivne osebe, ki bi mu utegnile pomagati, da se izseli v Francijo. Naslednjega dne pa je zahteval, naj mu nalvnež da 7.000 lir na račun vseh stroškov v zvezi z emigracijo v Francijo. Še istega dne je Božič prosil Daevela naj ga z avtom odpelje do železniške postaje, kjer je hotel shraniti kovček. Nemec pa mu je odvrnil, da bi bilo nespametno plačevati ležarino, ko pa on sam lahko poskrbi za varstvo kovčka v svojem avtomobilu. In Božič se je še enkrat uštel ter mu je izročil kovček. Naslednjega dne je seveda zaman čakal prebrisanega goljufa. Nazadnje mu ni preostalo drugega, kot da je šel na policijo ter prijavil goljufijo.

Policijskim organom se je kmalu posrečilo izslediti sleparskega Nemca, ki je takoj priznal svojo krivdo. Niso pa ga mogli aretirati, ker je že pretekel predvideni zakonski rok. Zato so ga prijavili sodišču zaradi goljufije.

Dve potnici ranjeni na openski postaji

Ko je včeraj železniško osebje na openski postaji hotelo priključiti lokomotor k železniški kompoziciji, ki je bila namenjena v Jugoslavijo, je težki stroj udaril ob vagone ter s tem povzročil lažje poškodbe dvema ženskama na vlaku.

Najprej so prepeljali v splošno bolnišnico Ivano Jurševič, staro 18 let z Reke. Dekle se sicer ni pobila, toda dobila je precej močan živčni šok.

Ob 18.40 pa je prišla v bolnišnico 65-letna Giuseppina Gruden iz Ul. sv. Frančiška 9. Ženska, ki se je pripeljala tja s taksijem, si je ob isti priliki zlomila nosne kosti ter je močno krvavela iz nosa.

Roka v stroju za mešanje testa

Precej huda nezgoda na delu se je pripetila včeraj nekaj čez poldne v podjetju «Pastificio triestino» v Ul. Rio Primario 1. 35-letna delavka Giuseppina Dora por. Livich iz Ul. della Zonta 4, je po nesreči vtaknila desno roko med kolesje stroja za mešanje testa. Mehanizem ji je povzročil večjo rano na hrbtni strani desne roke ter ji presekal kite na sredincu. V bolnišnici se bo morala zdraviti na ortopedskem oddelku okoli 10 dni.

Kino na Občinah

predvaja danes 12. t. m. z začetkom ob 18. uri film:
JERRY LEWIS

IL MATTATORE DI HOLLYWOOD

(Matator iz Hollywooda)

Igrajo:
BRIAN DONLEVY, DICK WESSON in HOWARD MC NEAR

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 12. t. m. ob 19.30 uri Paramount film:

LA CITTÀ PRIGIONIERA

(Ujeto mesto)
Grozen prizor iz zadnje svetovne vojne

Igrajo: DAVID NIVEN, DANIELA ROCCA v vlogi DOUSHKA

Goriško-beneški dnevnik

PO KONFERENCAH IZPITNIH KOMISIJ

Izidi popravnih izpitov na srednjih šolah v Gorici

Prihodnji teden se začne vpisovanje v goriška otroška vrtca in v vse slovenske osnovne šole

V torek so se zaključili popravni izpiti na slovenskih srednjih šolah v Gorici. Na oglasni deski srednjih šol v Ul. Randaccio in Ul. Croce so razobesili izide popravnih izpitov:

Nižja gimnazija — 1. razred: Popravne izpite je imelo 12 dijakov, od katerih jih je izdelalo 9, in sicer Konrad Brajnik, Boris Cotič, Aldo Jakin, Roman Jarc, Nikolaj Klanjšček, Katarina Brainі, Marija Černic, Ana Ferletič in Nadica Mikluš.

2. razred — od enajstih dijakov, ki so imeli popravne izpite, jih je izdelalo 8, in sicer: Stanislav Ferfolja, Marijan Kranner, Marij Leghisa, Lidija Devetak, Silvana Florenin, Mirjam Leban, Jožefa Mikuluš in Marija Pavšič.

Vstopni izpit v 2. razred je z uspehom opravil Peter Spacapan, ki je prišel iz Argentine.

Sprejemni izpit za licej je z uspehom opravilo 7 dijakov, in sicer: Marij Gergolet, Marija Korsič, Zvonko Leghissa, Leopold Mervic je bil upravičeno odsoten, Jožef Prinčič in Marija Visintin.

Popravni izpit v 4. gimnaziji so opravili Aleksander Devetak, Milojka Paoletti in Bogdan Troha.

Popravni izpit v 1. liceju so opravili: Boris Rutar, Robert Terpin in Slavka Valentinčič, dva pa so zavrnili.

Popravni izpit v 2. liceju sta z uspehom opravila Antonija Figelj in Helena Knez.

Nižji tečajni izpit čez 3. gimnazijo so z uspehom opravili: Marijan Černic, Stanislav Figelj, Zdravko Gulin, Bogdan Makuc, Edvin Marussi, Rudolf Mozetič, Miroslav Pahor, Bruno Tomšič, Jožef Uršič, Bernard Spacapan, Nadja Calligaris, Milena Malič, Nataša Mozetič, Ingrid Nikolavčič, Silvana Peljhan, Marija Quinzi, Milena Radetti, Nataša Škrk, Rajka Stanič in Sonja Troha. Tri kandidate so zavrnili.

Popravni izpiti *na učiteljišču* so se zaključili s sledečim uspehom:

1. razred: Izdelali so Lucija Marassi, Ksenija Mikluš in Ester Plesničar. Enega kandidata so zavrnili.

2. razred: Izdelala sta Vojko Devetta in Marija Lasič. Enega kandidata pa so zavrnili.

3. razred: izdelala sta Vladimir Klanjšček in Anka Komjanc, zavrnili pa so enega kandidata.

STROKOVNA ŠOLA:

1. razred: Popravne izpite so z uspehom opravili Evgen Ferfolja, Marij Jarc, Stanko Nanut, Aleksander Sfiligoj, Ivan Tomsič, Felice Visintin, Nadja Florenin, Klara Maraž in Pacor Marija. Štirje kandidati se niso predstavili izpitni komisiji.

2. razred: Marijan Ciglič, Robert Gulin, Vojko Klanjšček, Jožef Leban, Dušan Marassi, Stanislav Tomsič, Danijel Valentinčič, Ana Frandolič, Marija Koren, Karmela Masten, Alma Pavletič in Gabrijela Persolja. Petk kandidatov se ni predstavilo izpitni komisiji.

Zaključni tečajni izpit: Marij Dušman, Roman Gergolet, Benjamin Klemše, Rihard Komjanc, Marij Korbin, Rudolf Marsecchi, Bojan Sossi, Ivan Spazzali, Marta Hlede, Nadja Nanut, Claudia Pahor in Cascia Seculin. Enega kandidata so zavrnili, eden pa se ni predstavil izpitni komisiji in zato ni ocenjen.

Popravni izpiti so se za ogromno večino dijakov zaključili z uspehom. Prestopili bodo v novi razred, tisti pa, ki so zaključili študij na svoji šoli, bodo nadaljevali študij na drugi ali pa se posvetili poklicu, ki so si ga izbrali.

Vendarle pa je pokazal jesenski izpitni rok, da ne jemljejo vsi dijaki, pa najbrž tudi njihovi starši ne, študija dovolj resno. Če bi jim bil bolj pri srcu, predvsem pa, če bi se zavedali važnosti, ki jo vedno bolj pridobiva spričevalo o opravljeni nižji srednji šoli, kot pogoju za zaposlitev in napredovanje na delovnem mestu, tedaj bi se že med šolskim letom trudili, da bi dosegli kar najboljše uspehe, če pa jih niso, tedaj bi se vsaj med počitnicami učili in se predstavili izpitni komisiji, da bi popravili slabe rede.

Medtem ko se nadaljuje vpisovanje v srednje šole do 25. septembra, se bo vpisovanje v slovenska otroška vrtca v Ul. Croce in Randaccio začelo v ponedeljek 16. septembra, v vse slovenske osnovne šole na Goriškem pa v torek 17. septembra, zaključilo pa se bo 27.,

Ob tej priliki polagamo staršem otrok, ki so dovolj stari za otroške vrtce ali osnovne šole, na srce iskreno željo, da ne oklevajo, kam bodo vpisali svojega otroka. Zavedajo naj se, da kot Slovenci ne morejo vpisati svojega otroka v drugo šolo kot v slovensko, ki je v celoti izenačena z italijansko. V njej se bo neprimerno več naučil kot v italijanski, ker bo sprejemal snov v materinem jeziku, ki ga že dobro pozna. Naučil pa se bo tudi državnega jezika, ker se ga bo učil v šoli in ga bo vsak dan slišal in ga uporabljal v stikih z državljani italijanske narodnosti.

Dijaki, ki so opravljali popravne izpite, so se včeraj zadrževali pred oglasnimi deskami šol v Ul. Croce in Randaccio, kjer so razobešeni izidi. Dijaka na sliki žarita od ve selja, ko sta ugledala svoji imeni med tistimi, ki so izdelali. Trud med počitnicami ni bil zaman

IZ POROČILA DR. MERLI - BRANDINIJA

Kaj bi bilo potrebno napraviti za razvoj kmetijstva na Krasu in v Brdih

Pet glavnih negativnih pojavov v sedanjem položaju - Tudi s konzorciji med kmeti in z zadružništvom bi se lahko marsikaj izboljšalo

O značaju in problemih kmetijstva na Goriškem je rečeno v poročilu dr. Merli-Brandinija med drugim, da je treba reševati te probleme na podlagi sedanjega položaja, ki je naslednji:

1. beg delovne sile z zemlje in pomanjkanje ugodnih pogojev za naložbe v kmetijstvu; 2. prevelika razdrobljenost kmečke posesti in zaradi tega nemogoča uporaba tehničnih pripomočkov; 3. zastarel način pri obdelovanju in v živinoreji, nezadostna specializacija, nezadostna prodajna organizacija za pridelke; 4. padec relativne in absolutne ravni kmetijske dohodnine; 5. neprimerne oblike vodenja kmetijstva, ki omejuje razvoj tistih pobud, ki so potrebne za obnovljena in moderna kmečka posestva. Podobne pomanjkljivosti je opaziti več ali manj po vsej državi.

Osnovni cilj, ki bi ga bilo treba doseči, je odnos, ki bi ga hoteli doseči med dohodkom iz kmetijstva (kapital in delo) in dohodkom na drugih gospodarskih področjih. Potrebni bi bili spodbujevalni ukrepi v krajevnem merilu, ki naj bi pripomogli k arondaciji razdrobljene kmečke posesti. To je osnovnega pomena, če hočemo pritegniti večje investicije v kmetijstvo, izboljšati pridelovalne metode, zvišati proizvodnjo in dohodke.

Kar se tiče posestev, ki imajo dovolj velik obseg za uvedbo tehničnega napredka, bi bilo treba dati prednost tistim, ki imajo po svojem ustroju večje možnosti za uspeh. Pri tem je treba upoštevati zmožnost za kontroliranje celotnega proizvodnega postopka, od proizvodnje same, do konserviranja, predelave, prevoza in prodaje pridelka. Nekatera od teh del bi lahko uspešno opravili s pomočjo zadružništva med proizvajalci.

Znatno pobudo pri proizvodnji bi lahko dala tudi učinkovita akcija za eksperimente v kmetijstvu ter primerna organizacija tehnične pomoči. Nekaj bi se dalo doseči s tesnejšim sodelovanjem s poklicnimi kmetijskimi organizacijami.

Upoštevajoč te predpostavke, bi bilo potrebno *na kraškem področju* poskrbeti za učinkovito pogozdovanje in poskrbeti v kratkem času za dvig kmetijske dohodnine s podporo za razvoj racionalnega perutninarstva;

na briškem področju pa bi bilo potrebno, ker imamo tu neprimerno agrarno-gozdno ureditev, poskrbeti za ureditev vodnih tokov in napeljavo pitne vode ter preureditev kmečke posesti, ki je v bistvu zelo razdrobljena in razkosana. Zlasti bi bilo treba pri vinogradništvu osredotočiti tehnično pomoč za obrambo tipičnih vinskih kvalitet ter pri tem organizirati primerne naprave za industrijsko predelavo (eno ali dve zadružni kleti, ki naj bi ju upravljali konzorciji proizvajalcev), in organizacija primerne prodajne mreže;

na ravninskem predelu bi bilo treba zaključiti izboljševalna in namakalna dela na krminsko-gradiščanskem področju, izvesti arondacijo in proučiti fizično-kemične odnose med sestavino vode in zemljišča, za dosego večjega pridelka.

Končno je treba omeniti še vojaške služnosti, ki ne škodijo samo kmetijskemu gospodarstvu. Tu bi bilo treba poskrbeti s primernimi organi za nagel in učinkovit postopek.

S SEJE OBČINSKEGA ODBORA V GORICI

Končno bodo podrli stranišče v ljudskem vrtu

18 milijonov za nov vrtec v Ul. Fatebenefratelli in za gradnjo stanovanj za občinske uslužbence

Občinski odbor v Gorici je pretekli ponedeljek imel svojo prvo sejo po poletnem premoru. Uvodoma je župan dr. Poterzio počastil spomin pok. podprefekta dr. Capona. Povedal je nadalje, da so poslali mestni prapor v Rim na proslavo 8. septembra. Dne 18. t.m. bo prišel v Gorico na obisk angleški veleposlanik v Rimu, ki bo obiskal tudi nekatere kraje v pokrajini. Sporočil je tudi, da bo šel od 27. do 30. septembra na študijski sestanek o deželnih problemih, ki bo v Riva del Garda. Spremljali ga bodo nekateri občinski odborniki.

Sledilo je poročilo dr. Gallarottija o obračunu trošarinskega urada za julij in odborniki so odobrili tudi plačilo nekaterih upravnih računov.

Na predlog odbornika Lodija so odobrili nujen postopek za sestavo pogodbe s podjetji, ki bodo zmagala pri natečaju za nabavo drv in gorilnega olja za potrebe pri ogrevanju občinskih poslopij.

Odbornik Lupieri je obravnaval probleme javnih del. Odobrili so pet izvršenih javnih del ter zahtevo za najetje posojila v znesku 18 milijonov lir pri državni blagajni v Rimu za stroške pri gradnji otroškega vrtca v Ul. Fatebenefratelli ter za četrti obrok pri gradnji stanovanj za občinske uslužbence. Med drugim so sprejeli tudi sklep, da bodo končno podrli staro in neprimerno stranišče v ljudskem vrtu ter odredili nekatera ureditvena dela na gradu, v ribarnici in na pokritem trgu za skupni znesek 2 milijona lir.

Končno je odbor potrdil načrtno pogodbo z ustanovo ONAIRC za upravo otroškega vrtca pri uršulinkah v Ul. Paliadio. Odobril je stroške za počitniško kolonijo v Villa Serena ter stroške za šolske kuhinje v otroških vrtcih za okrog poldrugi milijon lir. Odobrili so tudi izplačilo drugih stroškov za skupnih 650.000 lir.

Po obravnavi nekaterih davčnih vprašanj so zaključili sejo ob 20.45 in župan je napovedal, da bo prihodnja seja občinskega odbora v petek.

V podgorski predilnici si je zlomil nogo

Včeraj dopoldne nekaj pred 11. uro so poklicali rešilni voz Zelenega križa v Podgoro, kjer se je ponesrečil pri delu 25-letni Domenico De Bortoli iz Gorice, Ul. Rafut 6. Odpeljali so ga v civilno bolnišnico, kjer so zdravniki pri pregledu ugotovili, da si je De Bortoli zmečkal desno nogo in si jo verjetno tudi zlomil ter ima poleg tega na isti nogi tudi večjo rano. Zato se bo moral zdraviti v bolnišnici najmanj 30 dni.

Nezgoda možaka iz Tipane v Gorici

Včeraj dopoldne okrog 11.30 so pripeljali z avtom Zelenega križa v goriško bolnišnico 53-letnega Lina Slobbeja iz Tipane v Beneški Sloveniji, ki se je malo prej ponesrečil v Ul. Montesanto. Zdravniki so mu ugotovili pretres možganov, rano na desnem sencu zvinjeno desno ramo in udarec na desni nogi ter so ga pridržali za 20 dni na zdravljenju.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

Javna dela v Gorici

V Gorici je v teku več javnih del. Najobsežnejše je v Ul. Pascoli, ki se odcepi s križišča Ul. Leoni v smeri proti Ul. Manzoni.

Cesta je vsa razkopana in za promet neuporabna, ker so položili vodovodne cevi. Z uporabo težke mehanizacije delo naglo napreduje.

Dve podobni javni deli pa sta v teku v Ul. Margotti in v Ul. Catterini. V obeh ulicah polagajo robnike za pločnike. Cesti so nam. reč asfaltirali, sedaj pa urejujejo še pločnike. V Ul. Catterini je občina zaupala to delo podjetju Makuz.

Nameščanje semaforske naprave na križišču pred glavno pošto je prešlo v zaključno fazo. Pred časom so križišče prekopali in v jarke položili cevi za električno napeljavo, prav te dni pa so začeli z nameščanjem drogov, vrh katerih bodo postavili semafore.

Z deli nadaljujejo tudi na izoznem trgu, kjer so postavili veliko streho, pod katero so našle zavetišče prodajalke sadja in zelenjave. V glavnem gre za zemeljska dela, ki se polagoma bližajo koncu.

Zamenjava nakazil za bencin

Trgovinska zbornica v Gorici obvešča vse prizadete, da zapade dne 30. t. m. veljavnost bencinskih nakazil olivne barve za pet litrov in sive barve za deset litrov. Nadomestili jih bodo z nakazili temnordeče barve za pet in travnato zelene barve za deset litrov.

Od 1. oktobra dalje bodo veljala samo nova nakazila.

Pogoji za gradnjo novega hotela v Gorici

V zvezi s člankom o gradnji novega hotela v Gorici, ki ga je objavil neki lokalni časopis včeraj, je občinska uprava poslala pojasnilo v katerem javlja, da je predlagatelju načrta sporočila že 22. avgusta svoje pridržke za gradnjo, ki so naslednji:

1. Premajhen stavbni prostor, ki meri le 600 kv. m proti 13.550 kubičnih metrov za zidave. Potrebno bi bilo odstopiti nekaj zemljišč od zadaj za ureditev garaž, dvorišča itd.

2. Predhodno dovoljenje gasilcev za gradnjo podzemske garaže.

3. Poslopje bi bilo treba še bolj pomakniti od ceste.

Občinska uprava izraža željo, da bi čimprej predložili v tem smislu popravljen načrt ter tako začeli čimprej z zidanjem novega hotela, ki je v resnici potreben.

Z motociklom je padel v Ul. Orzoni

Včeraj ob 13. uri so pripeljali v goriško bolnišnico 35-letnega Lodovica Codeglio iz Gorice Ul. Michelstetter 9, ki je padel z motociklom v Ul. Orzoni v Gorici. Zdravniki so mu ugotovili poškodbo na levi rami, verjeten zlom leve ključnice in odrgnino na levem oprsju ter so ga pridržali za 15 dni na zdravljenju.

PROSVETNO DRUSTVO «BRISKI GRIČ» priredi prihodnjo nedeljo na DVORU

PRAZNIK GROZDJA S PLESOM

Program:
Sobota, 14. septembra: PLES od 20. ure dalje
Nedelja, 15. septembra: ob 15. uri pričetek tekmovanja v «briški šoli», od 20. ure dalje PLES
Ponedeljek, 16. septembra: od 20. ure dalje PLES s tekmovanjem v valčku. Od 23. ure dalje si bodo prisotni lahko po mili volji natrgali grozdja, ki bo obešeno na prireditvenem prostoru.

Deloval bo dobro založen bife, kjer bodo na voljo pristno briško vino, grozdje, brezalkoholne pijače in čevapčiči.

MI ORGANIZIRA 22. T.M.

Mladinski izlet na Tolminsko in srečanje s tamkajšnjo mladino

Program:
Ogled tamkajšnjih zanimivosti v jutranjih urah — Popoldne kulturni in športni nastop — Sledi družabni večer s plesom.
Vpisovanje — do 16. t. m.:
V Steverjanu: Ivan Klanjšček in Milena Koren
Na Oslavju: Branko Drufovka in Ivan Figelj
V Pevmi: Marjan Sošol
V Gorici: SPZ v Ul. Ascoli 1/I.
V Standrežu: Aleš Hoban, Marjan Mučič in Breda Peric
V Sovodnjah: Branko Kuzmin in Vojko Cotič
V Rupi: Darko Ferfolja
V Gabrjah: Vid Primožič
Na Vrhu: Poldo Devetak (učitelj)
V Doberdobu: Janko Gergolet (Zadruga)
Na Poljanah: Marjan Lavrenčič
V Tržiču: Jožko Pahor
Cena:
Za vožnjo in kosilo 1300 lir

Avtobusni izlet na Slavnik

Po sklepu odbora na zadnji seji bo Slovensko planinsko društvo iz Gorice organiziralo v nedeljo 6. oktobra enodnevni družinski avtobusni izlet na Slavnik v severni Istri. Od tod je krasen razgled na morje in po Istri in Krasu. Ob tej priliki si bodo izletniki ogledali tudi grad Socerb, od koder je lep razgled na Trst, ter narodni park v dolini Rižane. Šli bodo tudi k izviru te reke.

Za prehod meje zadostuje propustnica. Cena vožnje po 1100 lir za člane in 1200 lir za nečlane. Vpisovanje v agenciji «Ello» v Ul. Mameli 8, do 30. t.m. Odhod avtobusa iz Gorice ob 7. zjutraj in iz Podgore ob 7.15. Po potrebi bo vozil avtobus tudi skozi Standrež. Povratek zvečer.

Zlomil si je roko

Sinoči ob 19. uri je prišel po pomoč v goriško civilno bolnišnico 17-letni Renzo Firincelli iz Gorice, Ul. Italo Bras 21, ki se je malo prej ponesrečil pri igri na nogometnem igrišču gluhonemih. Zdravnik mu je ugotovil zlom leve roke v zapestju in ga pridržal za 30 dni na zdravljenju.

Električni tok ga je stresel

Sinoči ob 19. uri so poklicali avto Zelenega križa v Mošo, kjer je električni tok tako pretresel 24-letnega Vittoria Zamarja iz Ločnika, da je dobil šok. V bolnišnici, kamor so ga odpeljali, so mu nudili prvo pomoč. Okreval bo v petih dneh.

Kino

VERDI. 17.00: «L'ape regina», Marina Vlady in Ugo Tognazzi. Italijanski film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

CORSO. 17.00: «Sexy» — (Od Pariza do severnega tečaja). Dokumentarni film v barvah. Mladini pod 18. letom prepovedan.

VITTORIA. 17.30: «Il fornaretto di Venezia», M. Morgan in E. M. Salerno. Italijanski film v barvah.

CENTRALE. 17.00: «Il pianeta fantasma», Dean Fredericks in Coleen Gray. Ameriški črnobeli film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna S. Giusto, Korzo Italia 242, tel. 31-51.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 25,4 stopinje ob 14.40 uri in najnižjo 14,2 stopinje opolnoči. Povprečna dnevna vlaga 73-odstotna.

šport šport šport šport šport šport

Južnoameriški pokal Brazilcem

Santos 2 Boca 1

Pelèjeva enajstorica proti Milanu (evropski prvak) za medcelinski naslov

BUENOS AIRES, 11. — Po zmagi s 3:2 na domačih tleh, si je brazilski Santos privoščil tudi v povratni tekmi finala za južnoameriški pokal argentinski Boca Juniors. Tokrat se je tekma končala 2:1 (0:0), s čimer so Brazilci osvojili lovoriko in prišli do pravice, da nastopijo v tekmi za medcelinski naslov z evropskim prvakom Milanom.

Za pokal velesejemskih mest

Na Dunaju: RAPID-RACING (Pariz) 1:0 (0:0)
V Budimpešti: UJPEST DOZSA-LEIPZIG 3:2 (1:0)

ZA EVROPSKI POKAL

V Beogradu: PARTIZAN - ANORTHOSIS (Ciper) 3:0 (0:0)
V Tirani: PARTIZAN (Albanija) - SPARTAK (Bolgarija) 1:0
V Dublinu: FC ZUERICH - DUNDLAUK (Irska) 3:0 (1:0)
V Istanbulu: GALATASARAY-FERENCVAROS 4:0 (1:0)

PRIJATELJSKI PREDPRVENSTVENI NOGOMET

Juventus v vodstvu z 1:0 klonil 3-krat uspešni Romi

Goli: Nenè za Juve, Schutz, Orlando in Manfredini za Romo

ROMA: Cudicini, Malatrasi, Carpanesi; De Sisti, Fontana, Frascoli; Orlando, Sormani, Angelillo, Manfredini, Schutz.

JUVENTUS: Mattrel, Castano, Coramini; Gori, Leoncini, Caocci; Dell'Omodarme, Del Sol, Nenè, Sivori, Menichelli.

Sodnik: Marchese iz Neaplja. **Kotov:** 5:4 za Juventus. **Gledalci:** 50.000.

RIM, 11. — Generalna vaja nocoj v Rimu pred 50.000 gledalci, kolikor jih je bilo na tekmi Roma - Juventus. Samo v zadnjih 20 minutah dvoboja je prišla igra do izraza. Prej pa je bila tekma dolgočasna predvsem zaradi neodločnosti obeh enajstoric. V prvem polčasu je turinski «štirikotnik» z lahkoto nadzoroval akcije rimskih napadalcev, medtem ko je prednja vrsta Juventusa večkrat po zaslugi Del Sola in Leoncinija organizirala pestre napade in zalagala s številnimi žogami živahnega Nenèja. Te akcije so večkrat odrezale Romo, predvsem zaradi slabega dne Angelilla, na dva ločena dela. Tako je Juventusu zadostovalo 15 minut, da je prešel v vodstvo. Do konca prvega dela se stanje ni več spremenilo.

V drugem pa je Roma zaigrala bolje. Že v 5' je Orlando prisebno preigral obrambo in predložil prostemu Schutzu, ki je spravil Mattrela na kolena. V zadnjih 20 minutah se je Roma razživela in njene igralce je bilo nemogoče zadržati. Rezultat tega sta bila dva gola: v 32' je Orlando povedel rimske barve v vodstvo, tri minute kasneje pa je Manfredini zadal Turinčanom zadnji udarec. Sicer je Schutz v 42' še enkrat pretresel mrežo gostov, a sodnik gola zaradi domnevnega off-sidea ni priznal.

* * *

GROSSETO, 11. — Lazio je nocoj v prijateljski tekmi premagal z 1:0 (1:0) enajstorico Grosseta.

Do gola je prišlo v 3', ko je Nardi zakrivil avtogol. Lazio je nastopil v naslednji postavi:

Cei (Recchia), Zanetti (Florio), Garbuglia (Rambotti); Carosi (Mazzia), Pagni, Gasperi (Fumagalli); Maraschi (Pinna), Governato (Cecchi), Ferrero, Landoni (D'Amato), Mazzia (Meregalli).

* * *

NOVARA, 11. — Novara in Simmenthal Monza sta danes odigrala prijateljsko nogometno tekmo, ki se je končala z zmago domačinov 2:1 (1:0). Vrsto golov je začel Milanesi, kateremu sta sledila Gavinelli in Tribuzio.

* * *

MODENA, 11. — V prijateljski tekmi, ki je bila danes, je Modena odigrala neodločeno 0:0 z Alessandrio. Tekma sama je bila nezanimiva in tehnično nepomembna. Moštvo v rumeno-plavih dresih je igrala brez osmih titularcev, zaradi česar trener Frossi ni mogel priti do verne slike možnosti enajstorice.

Modena je imela več od igre in je Alessandrio večkrat stisnila v obrambo. Ko pa so igralci Modene prišli v kazenski prostor nasprotnikov, niso znali izrabiti priložnosti. Rezultat je realen, še posebno, ker je imela Alessandria boljšo obrambo in dobro krilsko vrsto, ki se je znašla tako v zalaganju napadalcev kot v ustavljanju nasprotnikovih akcij.

* * *

LECCO, 11. — Lecco je danes zasluženo zmagal z 2:1 (1:0) v prijateljski tekmi, ki jo je odigral s Piacenzo, ki nastopa v D ligi.

* * *

CREMONA, 11. — Mantova in Cremonese, ki igra v C ligi, sta se v današnji prijateljski tekmi razšli neodločeno 1:1 (0:0). Prvi gol je padel v 5' drugega polčasa po zaslugi domačina Romagne, Volpi pa je v 35' izenačil za Mantovo.

Srečanje, bolj podobno treningu kot tekmi, je služilo Mantovancem za razgibanje. V njihovih vrstah je bil najbolj aktiven, pa čeprav premalo učinkovit, Jonson.

MESEČNE LESTVICE WORLD BOXING ASSOCIATION

Dick Tiger (zaradi k.o. nad Fullmerjem) najboljši boksar v avgustu

MIAMI BEACH, 11. — World Boxing Association je priznala Nigerijcu Dicku Tigerju za zmago s k.o. nad Američanom Fullmerjem naslov boksarja meseca. Slednji, ki verjetno ne bo več nastopal, je padel na četrto mesto svetovne lestvice. Tudi ameriška revija Ring Magazine je objavila vrednostne lestvice za mesec avgust. Septembrske lestvice bodo seveda nekoliko spremenjene, še posebno v srednji junior kategoriji, kjer je svetovni prvak Ralph Dupas prepustil svoje častno mesto Italijanu Sandru Mazzinghiju, ki je bil v avgustovskih lestvicah na petem mestu.

Lestvice WBA in Ring Magazine so naslednje:

WBA	RING MAGAZINE
TEŽKA	
Prvak SONNY LISTON	LISTON
1. Cassius Clay	Clay
2. Doug Jones	Jones
3. Cleveland Williams	Ernest Terrel
4. Terrel	Floyd Patterson
5. Billy Daniels	Williams
6. Henry Cooper (VB)	Zora Folley
7. Patterson	Daniels
8. Folley	Cooper (VB)
9. Roger Rischer	Karl Mildenberger (Nem.)
10. Thad Spencer	Robert Cleroux (Kan.)
SREDNJETEŽKA	
Prvak WILLIE PASTRANO	PASTRANO
1. Eddie Cotton	Harold Johnson
2. Johnson	Giulio Rinaldi
3. Mauro Mina (Peru)	Cotton
4. Wayne Thornton	Mina
5. Rinaldi (It.)	Henry Hank
6. Henry Hank	Thornton
7. Gustav Scholz (Nem.)	Chic Calderwood
8. Cardelwood (Škotska)	Scholz (Nem.)
9. Allen Thomas	Thomas
SREDNJA	
Prvak DICK TIGER (Nig.)	TIGER
1. Rubin Carter	Joey Giardello
2. Giardello	Laszlo Papp (Madž.)
3. George Benton	Gene Fullmer
4. Fullmer	Joey Archer
5. Papp (Madž.)	Benton
6. Archer	Luis Folledo (Šp.)
7. Wilbert McClure	Jose Gonzales
8. Holly Mims	Carter
9. Gonzales	Terry Downes (VB)
10. Florentino Fernandez (Kuba)	Nino Benvenuti (It.)
SREDNJA JUNIOR	
Prvak RALPH DUPAS	
1. Nino Benvenuti (It.)	
2. Bruno Visentin (It.)	
3. Gaspar Ohtega (Meh.)	
4. Denny Moyer	
5. Sandro Mazzinghi (It.)	
6. Joey Giambra	
7. Alvaro Gutierrez (Meh.)	
8. Teddy Wright	
SREDNJELAHKA	
Prvak EMILE GRIFFITH	GRIFFITH
1. Brian Curvis (Wales)	Louis Rodriguez
2. Rodriguez	Dupas
3. Jose Stable (Kuba)	Curvis (Wales)
4. Rip Randall	Stable
5. Curtis Cokes	Randall
6. Dick Turner	Turner
7. Francois Pavilla (Fr.)	Cokes
8. Gabriel Terronez	Federico Thompson (Arg.)
9. Franckie Ravirez	Ortega (Meh.)
10. Johnny Newman	Stan Harrington
WELTER JUNIOR	
Prvak EDDIE PERKINS	PERKINS
1. Bert Somodio (Fil.)	Robert Cruz (Fil.)
2. Bunny Grant (Jam.)	Luis Molina
3. Yoshinori Takahashi (Jap.)	Angel Garcia (Fr.)
4. Giordano Campari (It.)	Aissa Hashas (Fr.)
5. Bobby Scnalon	Battling Torres (Meh.)
6. Shigemasa Kawakami (Jap.)	Jose Napoles (Kuba)
7. Valerio Nunez (Arg.)	Scnalon
8. Tito Varshall (Panama)	Abbel Laudonio (Arg.)
9. Mario Rosito (Kol.)	Manuel Alvarez (Arg.)
10. Eugenio Espinoza (Ekv.)	Enoch Nhlapo (Juž. Afr.)
LAHKA	
Prvak CARLOS ORTIZ	ORTIZ
1. Kenny Lane	Lane
2. Carlos Hernandez (Ven.)	Hernandez
3. Paulie Armstead	Dave Charnley (VB)
4. Charnley (VB)	Alfredo Urbina (Meh.)
5. Doug Vaillant (Kuba)	Bunny Grant (Jam.)
6. Urbina	Armstead
7. Art Persley	Vaillant (Kuba)
8. Molina	Terou Kosaka (Jap.)
9 Nucolino Loche (Arg.)	Loche
10. Adul Srisotorn (Tajl.)	Joe Brown
LAHKA JUNIOR	
Prv. G. «FLASH» ELORD (Fil.)	ELORD
1. Love Allotey (Gana)	Johnny Bizzarro
2. Bizzarro	Allotey (Gana)
3. Kosaka (Jap.)	Adsburn Copeland
4. Young Terror (Fil.)	Jukio Katsumato (Jap.)
5. Vicente Derado (Arg.)	Derado
6. Kazuo Takayama (Jap.)	Takayama
7. Jose Luis Cruz (Meh.)	Cruz
8. Katsumato (Jap.)	Wally Taylor (Avstral.)
9. Rezgui Guizani (Alž.)	Terror (Fil.)
10. Mel Middletown	Middletown
PERESNA	
Prvak SUGAR RAMOS (Kuba)	RAMOS
1. Ismael Laguna (Pan.)	Mitsunori Seki (Jap.)
2. Seki	Howard Winstone (Wal.)
3. Winstone (Wal.)	Rafiu King (Nigerija)
4. King (Nig.)	Laguna (Pan.)
5. Don Johnson	Danny Valdez
6. Oscar Reyes (Fil.)	Johnson
7. Jet Bally (Fil.)	Bally
8. Lalo Guerrero (Meh.)	Herrera (Kol.)
9. Herrera	Billy Calvert (VB)
10. Manzo Kikychi (Jap.)	Willi Quarter
BANTAM	
Prvak EDER JOFRE (Braz.)	JOFRE
1. Jesus Pimentei (Meh.)	Fighting Harada (Jap.)
2. Alphonse Halimi (Fr.)	Halimi
3. Jose Medel (Meh.)	Medel
4. Harada (Jap.)	Katsutoshi Aoki (Jap.)
5. Manuel Barrios (Meh.)	Mimoun Ben Ali (Šp.)
6. Manny Elias	Ronnie Jones
7. Johnny Jemito (Fil.)	Piero Rollo (It.)
8. Jones	Fredie Gilroy (Irs.)
9. Rey Asis (Fil.)	Manny Berrios (Meh.)
10. Moricogne Diop (Fr.)	Asis
MUSJA	
Prvak P. KINGPETCH (Tajl.)	KINGPETCH
1. Ernesto Miranda (Arg.)	Salvatore Burruni (It.)
2. Bernardo Caraballo (Kol.)	Caraballo
3. Burruni (It.)	Hirojuki Ebihara (Jap.)
4. Ebihara (Jap.)	Horacio Accavallo (Arg.)
5. Walk McGowan (Skot.)	Leo Zulueta (Fil.)
6. Zulueta (Fil.)	Pascual Perez (Arg.)
7. Baby Larona (Fil.)	Ramon Arias (Ven.)
8. Perez (Arg.)	Matalio Jimenez (S. Dom.)
9. Angel Morales	Walk McGowan (Škot.)
10. Accavallo (Arg.)	Takeshi Nakamura (Jap.)

NA PLAVALNEM ŠESTEROBOJU V BLACKPOOLU

Možnost izboljšanja številnih rekordov?

Najbolj na peto bi moralo biti na 110 jardov prosto za moške

BLACKPOOL, 11. — Plavalni šesteroboj, ki bo v soboto in nedeljo v Blackpoolu na Angleškem, bo verjetno potekal v zelo ugodnih pogojih. Za miting vlada izredno zanimanje, ker predvidevajo, da bodo zaradi izrednega napredka evropskih plavalcev v tej sezoni, izboljšali celo vrsto evropskih in morda tuui svetovnih rekordov. Ker letos ni na sporedu mitingov večje važnosti, bo blackpoolsko tekmovanje predstavljalo preizkušnjo možnosti, ki jih bodo imeli evropski plavalci na prihodnji olimpiadi, kjer so Avstralci, Američani in Japonci že sedaj favoriti. Mitinga se bodo udeležili plavalci Velike Britanije, Italije, Francije, Švedske, Holandske in Zahodne Nemčije. Nekaj tekem bodo tudi oddajali v Evroviziji.

Verjetno bo najbolj napeta tekma celotnega mitinga plavanje na 110 jardov prosto za moške, v kateri se bo moral svetovni rekorder Anglež Bobby McGregor spoprijeti z evropskim prvakom Francozom Alainom Gottvallesom, s Švedom Lindbergom, Nemcem Jacobsenom, s Holandcem Kroonom in Italijanom Bianchijem. Povedati je treba, da je McGregor trenutno «zvezda» britanskega plavanja, saj je v zadnjih osmih tednih izboljšal tri svetovne rekorde. Izvedenci so mnenja, da bo Anglež v takem tekmovanju kot bo v Blackpoolu, lahko še izboljšal že dosežene rekorde.

Na 110 jardov je McGregor izboljšal rekord s 54'4. Tedaj je v nastopu proti Švedski pustil za seboj Lindberga. Ta rekord je Anglež izenačil na britanskem plavalnem prvenstvu, takoj zatem pa ga je še izboljšal na 54"1. Kljub temu 19-letni škotski študent ni popolnoma zadovoljen s svojimi rekordi, ker je prepričan, da lahko še pred olimpiado doseže za dve sekundi boljši čas. «Drugače» je izjavil «se ne nadejam nič dobrega v Tokiu.»

Predvidevajo, da bodo največja presenečenja prišla iz ženskih vrst. Znano je, da so plavalke zabeležile še večji napredek kot plavalci. Izvedenci so celo prepričani, da bi evropska reprezentanca sestavljena iz najboljših plavalk lahko brez težave premagala tako Avstralke kot Američanke.

Med najbolj znane plavalke, ki bodo nastopile, je treba šteti Nizozemko Ado Kok, ki je pred nedavnim dosegla z 1'6"1 nov svetovni rekord na 110 jardov metuljček. Ostali, ki sta omembe vredni, sta Francozinja Christine Caron, ki je trenutno evropska prvakinja na 200 m metuljček (2'32"1) in bivša svetovna prvakinja na 110 in 220 jardov prosto v prsnem slogu, Angležinja Linda Lundgrove.

Danes in jutri na Vigorelliju

Italijansko prvenstvo *profesionalcev* v dirkališčnih panogah

MILAN, 11. — Danes so objavili dokončni spored in seznam udeležencev letošnjega italijanskega državnega prvenstva profesionalnih kolesarjev v dirkališčnih progah. Prvenstvo bo jutri in v petek na stezi kolesarskega dirkališča Vigorelli. Spored je naslednji:

ČETRTEK, 12. t.m. ob 16: hitrostna vožnja — izločilne skupine, repesaži, četrtfinale, repesaži; kvalifikacijske skupine v zasledovalni vožnji.

PETEK, 13. t.m. ob 21: hitrostna vožnja — polfinale in finale; zasledovalna vožnja — polfinale in finale; prvenstvo na srednji progi — enourna vožnja; omnium za pare cestnih kolesarjev.

Vpisani udeleženci državnega prvenstva:

HITROSTNA VOŽNJA: GAIARDONI (Termozeta-Dei), MASPES (Ignis), OGNA (Ignis), BEGHETTO (Termozeta-Dei), GASPARELLA (Ignis), SACCHI (Termozeta-Dei), PINARELLO (Termozeta - Dei), LOMBARDI (Termozeta - Dei).

ZASLEDOVALNA VOŽNJA: FAGGIN (Termozeta-Dei), FORASAI (Molteni), COSTANTINO (Termozeta-Dei), CERATO (Molteni), ARIENTI (Ignis), MALS (Gazzola), COGLIATI (Carpano).

SREDNJA PROGA: PIAZZALI (Termozeta-Dei, trener Salani), DE LILLO (Ignis, tren Laval), DOMENICALI (Ignis, tren. Dagnoni), PELLEGRINI A. (IBAC, tren. Betella), MARTIN (IBAC), MENEGHELLI (SC Corsico, tren. Pellizzari).

OMNIUM ZA PARE: BALMAMIOM-ZILIOLI, ADORNI-BALDINI, MEALLI-CRIBIORI.

OD 27. DO 29. T.M. V NEAPLJU

Italijanski atleti za mednarodni miting

Še prej nastop na predolimpijskem tekmovanju

RIM, 11. — Zvezno predsedstvo italijanske atletske zveze je sestavilo moško reprezentanco, ki bo nastopila na mednarodnem mitingu v Neaplju, ki bo v okviru Sredozemskih iger. Atleti se bodo zbrali v Rimu, kjer se bodo udeležili 21. in 22. t.m. predolimpijskega tekmovanja. Po tem tekmovanju bodo ostali v Rimu do odhoda v Neapelj, kar se bo zgodilo 25. t.m. Reprezentanco bo zvezno predsedstvo v prihodnjih dneh še izpopolnilo z novimi atleti. Za sedaj je italijanska ekipa sestavljena kakor sledi:

100, 200 in 4x180 m — Berruti, Giannattasio, Ottolina, Preatoni, Sardi.
400 in 4x400 m — Bello, Bruno Bianchi, Busatto, Fraschini.
800 m — Francesco Bianchi, Del Buono, Reggiani.
1.500 m — Francesco Bianchi, Finelli, Sommaggio.
5.000 m — Conti.
10.000 m — Antonelli.
110 m ovire — Cornacchia, Mazza, Ottoz.
400 m ovire — Frinolli, Morale.
Višina — Bogliatto, Galli, Zamparelli.
Daljina — Bortolozzi, Pirsa.
Troskok — Camaioni, Gentile.
Skok s palico — Scaglia, Sar.
Krogla — Meconi, Monti, Tesini.
Disk — Dalla Pria, Grossi, Rado.
Kopje — Carlo Lievore, Rodeghiero.
Kladivo — Boschini, Cristin.
Maratonski tek — De Florentiis, Nevini, Putti.
Hoja na 50 km — Corsaro, Massi, Pamich.

BOKS

SALSOMAGGIORE, 11. — Prvak težke kategorije britanskega cesarstva Henry Cooper je trenutno v Salsomaggiore, kjer se zdravi in počiva. V razgovoru z novinarji je Cooper izjavil, da stremi k evropskemu naslovu, za katerega se potegujeta še nemški prvak in Italijan Sante Amonti. S slednjim, je pripomnil Anglež, bi se prav rad spoprijel tudi na italijanskih tleh.

Cooper, ki ima 29 let, je v svoji profesionalni karieri nastopil 37-krat. 28-krat je zmagal, 6-krat je bil premagan, 3-krat pa je dvoboj zaključil z neodločenim izidom. Na svetovni lestvici WBA je na šestem mestu in prvi med Evropejci.

ZA BALKANSKE IGRE

Atleti jugoslovanske ekipe

BEOGRAD, 11. — Zvezni kapetan moške atletske reprezentance Ilić je odredil ekipo, ki bo zastopala Jugoslavijo na balkanskih igrah v dneh od 13. do 15. t. m. v Sofiji.

100 in 200 m: Pavlović, Stanojev
4x100 m: Pavlović, Stanojev, Tarasi, Zaletel
400 m: Grujič, Stanovnik
4x400 m: Grujič, Stanovnik, Stojanović, Jankovič
800 m: Grujič, Rubežič
1500 m: Važič, Kovač
5000 m: Važič, Červan
10.000 m: Červan, Ivanović
maraton: Mustapič, Mihalič
20 km: Tabarković, Tkalec
110 m zapreke: Perušič, Rukavina
400 m zapreke: Marič, Botić
3000 m zapreke: Span, Hafner
višina: Andjelković, Todosijević
daljina: Malešev, Munjić
skok s palico: Lešek, Arapović
troskok: Njaradi, Stanišić
krogla: Barišić, Tomosović,
kladivo: Bezjak, Račič
disk: Radošević, Čegar
kopje: Miletić, Galič
deseteroboj: Brodnik, Kolnik.

V MODERNEM PETEROBOJU ZA VOJAŠKE EKIPE

ZDA pred Avstrijo

RIM, 11. — V predolimpijskem vojaškem konjskem centru se je s tekom čez drn in strn zaključilo I. mednarodno vojaško tekmovanje v modernem peteroboju. Najboljši so bili, tako posamezno kot ekipno, Američani, medtem ko je drugo mesto pripadlo presenetljivi Avstriji.

Končna lestvica posameznikov:
1. Moore (ZDA) 5011 točk
2. Ottaviani (It.) 4749
3. Ritzen (Sved.) 4679
4. Stoll (ZDA) 4679
5. Kirkwood (ZDA) 4568
6. Polzhuber (Av.) 4502

Končna ekipna lestvica:
1. ZDA 14.270 točk
2. Avstrija 13.084
3. Švedska 12.572
4. Mehika 12.555
5. Italija 12.304
6. Brazilija 11.898
7. Tunizija 10.181
8. Francija 7.890

DVIGANJE UTEŽI

STOCKHOLM, 11. — Madžar Veres je osvojil naslov svetovnega prvaka v srednjetežki kategoriji. Madžar je dvignil vsega skupaj 477,5 kg. Za njim sta se uvrstila sovjetski dvigalec uteži Plukfelder (467) in Madžar Todt (450 kg).

JOŽE VERGAN:

Od MAREZIG *do* MADRIDA

63.

V noči 10. junija 1940 so orožniki obkolili hišo, kjer sem spal, in me aretirali.

«Zakaj pa?» sem jih vprašal.

«Nocoj je Mussolini napadel Francijo,» je odgovoril orožnik, ki sem ga poznal, «in dobili smo nalog od prefekture, da vas aretiramo. Drugega ne vemo. Morate z nami!»

«In vendar dobro veste, da sem antifašist,» sem jim rekel, «vi veste tudi, da so me fašisti zaprli in preganjali, da sem iz Italije zbežal in se stalno boril proti Mussoliniju in fašizmu. Ko preganjate antifašiste, preganjate svoje najboljše zaveznike.»

«Vem, vem,» je rekel vodja orožniške postaje. «Če bi bilo po mojem, bi vas nikoli ne aretirali. Imamo drugačne tiče, ki bi jih morali spraviti na varno! Pa kaj hočemo: ukaz je ukaz. Ne preostaja vam nič drugega, kakor da stopite v avto in greste z nami na orožniško postajo.»

Stopil sem v avto. Ko so me peljali skozi Tambibeuf, kjer je živel moj brat Ivan, sem prosil orožnika, naj ustavi pred hišo mojega brata, da ga pozdravim.

Ustavil je avto. Z menoj so šli v hišo še trije orožniki.

Brat je zazijal.

«Kaj pa to?» je vprašal začudeno.

«Hudiči me spet peljejo!» sem mu odgovoril po slovensko.

Eden od orožnikov, ki je najbrž znal nekaj ruščine, je rekel:

«Ne, ne, mi že nismo vaši sovražniki. Zaradi nas bi lahko živeli kar v miru. Ukaz je prišel od zgoraj.»

Bratova žena je skuhala kavo, brat pa nam je postregel z žganjem. Medtem sem pravil Ivanu, da je Mussolini napovedal Franciji vojno in izrazil bojazen, da bodo najbrž vse italijanske državljane internirali.

«Moj bog, moj bog, kaj bo z nami?» je vzdihnila svakinja v skrbeh.

Bili smo zamišljeni in potrti.

Ko smo se poslavljali, mi je dal brat še zelenko žganja za na pot.

Na orožniški postaji so me potisnili v sobo in se niso več zmenili zame. V sobi je sedel že tudi moj znanec Domenico Chiesa, član antifašističnega komiteja. Tudi njega so aretirali prav tako kot mene. Sedela sva in se pogovarjala. Nihče naju ni motil, nihče naju ni zasliševal. Čez kaki dve uri so naju odpeljali na prefekturo v Agen. Tam so naju zaprli čez noč, drugo jutro pa odpeljali v taborišče v okolico mesta.

To je bila velika kmečka farma, ograjena z žico. Komaj sem stopil noter, že sem se zgrozil: vtaknili so me med fašiste. V taborišču je bilo kakih 500 fašistov in morda 30 antifašistov. Francoske oblasti so nas brez sramu pomešale s to Mussolinijevo drhaljo.

V FRANCOSKI INTERNACIJI

V tem taborišču smo bili štiri dni, nato so nas premestili v Montauban v bližini Toulousa. Od železniške postaje do taborišča je bilo pol ure hoda. Morali smo skozi mesto peš. Po vseh križiščih nas je pričakovala množica žena in otrok. Obmetavali so nas z gnilimi paradižniki in kamenjem ter vsevprek vpili.

«Fuj, fašisti! Mussolinijevi špijoni! Salaud macaroni! Prasci požrešni! Vi žrete naš kruh, vaši pajdaši pa rušijo naša mesta in pobijajo naše žene in otroke!»

In spet se je usula toča kamenja in gnilih paradižnikov po nas.

Na drugem križišču so spet pljuvali po nas in to se je ponavljalo prav do taborišča.

Lahko si mislite, kako nam je bilo pri srcu. Ljudje pa niso vedeli, da je med fašisti tudi 30 antifašistov, ki Mussolinija in fašiste bolj sovražijo kot oni sami.

V taborišču v Montaubanu je bilo tedaj že nad 200 španskih borcev. Bili so Italijani, Poljaki in Nemci. Mnoge sem poznal že iz Španije. Že prvi dan, ko so prišli fašisti v taborišče, je prišlo do pretepa med njimi in španskimi borci. Deset fašistov je bilo ranjenih. Drugi dan se je pretep ponovil.

Komanda taborišča je kmalu sprevidela, da ne morejo biti fašisti in komunisti skupaj in je naslednji dan fašiste preselila v Ariege pri Vernetu v Vzhodne Pireneje. Žal da smo morali tudi mi, ki smo prišli s fašisti, spet z njimi. Na poti skozi mesto so nas čakale spet velike gruče ljudi, ki so pljuvali na nas, nas obmetavali z gnilimi paradižniki in najgršimi psovkami.

Tudi francoski vojak, ki nas je spremljal in je bil v moji bližini, nas je kdaj pa kdaj grdo pogledal in jezno zagodrnjal: «Fašistične svinje!»

«Prav je, tovariš, da se ješiš na te Mussolinijeve špijone, toda vedeti moraš, da je med njimi tudi 30 antifašistov in celo 6 bivših španskih borcev.»

Vojaka je to zanimalo. Začela sva se razgovarjati, naposled je prišlo na dan, da je bil tudi on španski borec in da sva se v Španiji celo srečala.

Na poti proti Vzhodnim Pirenejem sva se z vojakom večkrat razgovarjala o borbah v Španiji. Nekoč mi je rekel:

«Ko bi bila Francija takrat priskočila na pomoč zakoniti španski vladi, ne bi Hitler danes tako vihal nosu in ne bi tako razsajal po Evropi.»

V taborišču pri Vernetu smo ostali samo 16 dni, nato so nas spet premestili. Peljali so nas proti Toulousu. V Toulouse smo prišli 2. junija ob 10. zvečer. Na postaji je vlak nekaj časa stal. Tedaj je prišel vojak v moj vagon in mi rekel:

«Gremo proti Italiji. Gotovo vas mislijo izročiti italijanskim oblastem.»

Mene je kar streslo.

«Ne, v Italijo ne smem!» sem mu rekel ves obupan. «Mussolini je obsodil vse španske borce na 30 let ječe. Med italijanskimi rablji me čaka smrt!»

Vojak me je skušal pomiriti.

«Nikar se ne boj! Ne, ti že ne pojdeš v Italijo, za to bom že jaz poskrbel! Še pred jutrom boš na svobodi.»

Odšel je in se kmalu spet vrnil ter rekel:

«Tu ne moreš ven, preveč je zastraženo. Lahko bi izgubil glavo. Potrpi! Bo že še prilika.»

Tisto noč nisem zatisnil očesa. Bil sem kot na trnju. «Beži! Beži! Beži!» mi je rojilo vso noč po glavi. Toda kako, kam? Nisem se mogel pomiriti. Upal sem in obupaval.

Točno opolnoči je krenil vlak proti Marseillu. Zdaj sem mrzlično čakal na prvo priliko, da pobegnem.

Na postaji v Narbonnu je prišel moj znanec spet k meni in mi povedal, da ne gremo naravnost do italijanske meje, temveč da se ustavimo nekaj časa v taborišču pri Nimesu, v gardskem okraju.

«Nikar se ne vznemirjaj,» mi je rekel, «rešim te, če ne prej, pa iz taborišča.»

Nekoliko sem se potolažil, toda še vedno sem bil v skrbeh.

V Nimes smo prišli naslednji dan ob 6. zvečer. Razen nekaj oficirjev ni bilo v taborišču še nikogar.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 - II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — SFRJ: v tednu 20 dni, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3 - I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 130, finančno-upravni 200, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst